

Kaupunginhallitus

Aika 18.11.2024 klo 09:00 -

Paikka Kaupungintalo, kokoustila Kataja, Tehdaskatu 2, 24100 Salo

Käsittävät asiat

§	Otsikko	Sivu
344	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus, pöytäkirjan tarkastaminen sekä tiedoksi antaminen kunnan jäsenelle	3
345	Asioiden käsittelyjärjestyksen hyväksyminen	4
346	Poikkeaminen, 734-20-62-12	5
347	Maankäyttösopimus, Horninkadun kulmaus	9
348	Asemakaavan muutos, Horninkadun kulmaus	11
349	Asemakaavan muutos, Märynummen päiväkotitontit	20
350	Osayleiskaava Matildan Tullimetsä	28
351	Salon liittyminen Terve kunta -verkoston jäseneksi	32
352	Museoiden yhteisvaraston rakentamispäätös	34
353	Nuorisovaltuuston ym. valtuustoaloite aamupalakokeilun jatkamisesta ja laajentamisesta	41
354	Vuoden 2025 talousarvio ja toiminnalliset tavoitteet, taloussuunnitelma vuosille 2025-2025 sekä investointiohjelma 2025-2029	57
355	Kaupunginhallituksen edustajien raportti lautakuntien ja muiden kaupunkiyhteisöjen kokouksista	61
356	Viranhaltijapäätökset	62
357	Lauta- ja johtokuntien pöytäkirjat	63
358	Tiedoksi tulleet asiat	64

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Paassilta Simo Nummentalo Juhani Riski Johanna Friberg Osmo Aaltonen Anu Alaranta Johannes Anttila Jarkko Huittinen Ulla Härri Anna Lundén Mikko Olkinuora Antti Palohonka Kaisa Yli-Jama Anna-Leena	puheenjohtaja 1. varapuheenjohtaja 2. varapuheenjohtaja 3. varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen	
Muu	Tamminen Heikki Partimaa Satu Suonio-Peltosalo Elina Uusitalo Ilkka Rönholm Riku Korhonen Anna-Kristiina Korpela Marika	valtuuston puheenjohtaja valtuuston 1. varapuheenjohtaja valtuuston 2. varapuheenjohtaja valtuuston 3. varapuheenjohtaja asiantuntija esittelijä pöytäkirjanpitäjä	

Kaupunginhallitus

18.11.2024

344

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus, pöytäkirjan tarkastaminen sekä tiedoksi antaminen kunnan jäsenelle

Kaupunginhallitus 18.11.2024

Kuntalain 103 §:n mukaan toimielimen kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Esityslista on lähetetty toimielimen päättämällä tavalla neljä päivää ennen kokousta.

Pöytäkirja tarkastetaan 25.11.2024 ja tarkastettu pöytäkirja julkaistaan 27.11.2024 kuntalain 140 §:n mukaisesti kaupungin yleisessä tietoverkossa, ellei yksittäisen asian osalta ole tiedoksianto-osassa muuta ilmoitettu.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Johanna Riski ja Osmo Friberg.

Päätös

Kaupunginhallitus

18.11.2024

345

Asioiden käsittelyjärjestyksen hyväksyminen

Kaupunginhallitus 18.11.2024

Toimielimelle on toimitettu kokouksen esityslista. Hallintosäännön 156 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, ellei toimitella muuta päätä.

Hallintosäännön 157 §:n mukaan toimitella voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Päätetään käsitellä asiat ennalta jaetun esityslistan mukaisesti.

Päätös

Kaupunginhallitus

18.11.2024

346

Poikkeaminen, 734-20-62-12

Kaupunginhallitus 18.11.2024
4362/10.03.00.03/2024

Valmistelija

Kaavoitusarkkitehti Eeva Huittinen, eeva.huittinen@salon.fi, 02 778 5101
Kaavoitusarkkitehti Noora Kassinen, noora.kassinen@salon.fi, 02 7785 555

Hakemus ja hanke

Hakijat [REDACTED] ovat hakeneet poikkeamista kiinteistölle 734-20-62-12. Hankkeessa poiketaan rakennuslupalaista ja kaavamääräyksistä, jotka liittyvät istutettavaan alueen osaan, neljän metrin etäisyyteen naapurinrajoista sekä kattomuotoon.

Kiinteistön pinta-ala on 1787 m². Kiinteistöllä sijaitsee omakotitalo, 307 kem², missä on asemakaavan mukaisesti autotalli 54,5 m². Kiinteistön koillisrajalle on rakennettu talousrakennus, 9 kem².

Kiinteistö rajautuu suunnittelun rakentamisen kohdalla Vuorenmäen pähkinäpensaslehtoon, jossa on suojeltua luontotyyppiä.

Poikkeamista koskevassa hankkeessa tarkoitus on rakentaa 50 m² autokatos ja palomuurin kiinteistön pohjoiskulmaan, rajan läheisyyteen.

Naapurien kuuleminen

Hakija on kuullut naapurikiinteistöt 734-408-2-3, 734-20-62-11, 734-20-62-10 ja 734-20-62-9. Kiinteistö 734-20-62-9 muistuttaa, että "Palomuurin ansiosta oma rakennusetäisyys rajasta säilyy 4m".

Kiinteistö 734-411-3-28 on Salon kaupungin omistuksessa. Salon kaupungilla ei ole huomautettavaa. Kaupunki on pyytänyt lausunnon Varsinais-Suomen ELY-keskukselta johtuen kiinteistöllä sijaitsevasta luonnonsuojelualueesta, joka rajautuu suunnittelun rakentamisen tuntumaan.

ELY-keskus lausuu seuraavasti:

"Rakentamisen aikana ja myöhemminkin rakennuksen käytön aikana on varmistettava, etteivät toimenpiteet ulotu kiinteistön rajalta alkavan, kiinteistön pohjoispuolella sijaitsevan suojellun luontotyypin puolelle. Tästä on huolehdittava erityisesti louhiessa, mutta myös muissa rakennusvaiheissa. Louhinta on tehtävä niin varoen, ettei lohkeilu ulotu suojellun alueen puolelle myöskään vahingossa.

Koska alue on asemakaavassa istutettavaa alueen osaa, suositellaan harkittavaksi, voisiko autotallin katon toteuttaa viherkattona, jolloin kasvillisuuspuhta-ala ei pienene aivan niin paljon kuin ilman viherkattoratkaisua.

Hyvänä suunnitelmassa pidetään sitä, että tontin itäkulmassa istutettava alueenosa on suunniteltu säilytettäväksi luonnontilaisena tontinosana. Tällä alueella kannustetaan siihen, että maanpintaa rikotaan ja muokataan

18.11.2024

mahdollisimman vähän tai ei ollenkaan ja olemassa oleva puusto säilytetään. Tällöin alueella olisi suurin hyöty luonnonmonimuotoisuudelle, sillä myös maaperän eliöstö ja toiminta säilyisi, kun maamateriaaleja ei poistettaisi/korvattaisi ja kasvillisuutta säilyisi mahdollisimman paljon.”

Kaavallinen tilanne

Asemakaava

Alue on vuonna 1983 hyväksytyssä asemakaavassa erillispientalojen korttelialue (AO-36).

Kullekin tontille on rakennuslupahakemuksen yhteydessä osoitettava autotallin rakentamismahdollisuus kutakin asuinhuoneistoa kohti.

Rakennukset on varustettava harjakatolla. Rakennusta ei saa sijoittaa 4 m lähemmäksi naapuritontin rajaa.

Tontilla on kaavassa rakennusoikeutta 300m² ja suurin sallittu kerrosluku ½ l.

Rakennusalueen ja tontin rajan väliin jää istutettavaksi osoitettu alue.

Yleiskaava

Salon Yleiskaava 2020:ssa (hyväksytty vuonna 2006) alue on pientalovaltaista asuinalueetta (AP).

Suojelu

Kiinteistö rajautuu pohjoisessa luonnonsuojelualueeseen (sl). Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueeksi.

Hakijan perustelut

Katos rakentuu tontin määritellyn rakennusalueen ulkopuolelle sekä lähemmäs kuin 4m naapurin rajaa (toimenpidelupahakemuksen vaatimat naapurin suostumus on sekä muiden naapurien kuulemiset suoritettu). Sijoitus muualle ei ole mahdollista (tontin pieni nettoala). Rakentaminen ei aiheuta haittaa/ rajoituksia tai häiriötä naapuritonteille tai ympäristölle.

Poikkeamisen edellytykset

Poikkeamisen edellytykset (MRL 171 §):

Poikkeaminen ei:

- 1) aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.
- 2) vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista.
- 3) vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista.
- 4) johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Poikkeamisen erityisenä syynä voidaan pitää tontin muotoa, minkä vuoksi suunniteltu rakennuspaikka on kiinteistöllä autojen ulkosäilytykseen riittävän tasainen.

Kaupunginhallitus

18.11.2024

Poikettavalla alueella ei ole luonnonsuojeluun tai rakennettuun ympäristöön liittyviä tavoitteita. Kiinteistöllä ei ole tiedossa rakennetun ympäristön suojelukohteita.

Poikkeaminen voidaan myöntää rakennusalasta, rajaetäisyydestä ja kattomuodosta liitteenä olevien suunnitelmien periaatteiden mukaisesti. Ehtona on, että noudatetaan ELY-keskuksen lausuntoa kokonaisuudessaan. Paloturvallisuus tulee järjestää asianmukaisesti ja niin, ettei se heikennä naapurin asemaa rakentaa 4 metrin etäisyydelle rajasta.

Haettu poikkeaminen ei päätöksessä asetetuin ehdoin aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteutumiselle tai alueen käytön muulle järjestämiselle. Rakentaminen ei täten vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteita, eikä se vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Poikkeaminen ei myöskään johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Toimivalta asiassa on kaupunginhallituksella.

Esityslistan liitteet

- 734-20-62-12 – ympäristökartta
- 734-20-62-12 – Asemapiirros
- 734-20-62-12 – kopio-ajantasa-asemakaava
- 734-20-62-12 – katos – julkisivut-, pohja- ja perustuspiirros
- 734-20-62-12 - naapurin palaute, VARELY, luonnonsuojelu

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus myöntää poikkeamisen kiinteistön 734-20-62-12 rakennusalasta ja kaavamääräyksistä, jotka liittyvät istutettavaan alueen osaan, neljän metrin etäisyyteen naapurin rajoista sekä kattomuotoon, edellä kuvatulla tavalla.

Rakennuslupaa tulee hakea kahden vuoden kuluessa tämän päätöksen voimaantulosta. Maksu myönteisestä poikkeamispäätöksestä on 580 euroa (kielteisestä päätöksestä 285 euroa) Salon kaupunkikehityslautakunnan 8.10.2019 hyväksymän taksan mukaisesti.

Päätös

Tiedoksianto

Asianosaiset
Muistutuksen tehnyt
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Asemakaavayksikkö
Rakennusvalvonta

Kaupunginhallitus

18.11.2024

Liitteet

- Liite 1 734-20-62-12 - ympäristökartta
- Liite 2 734-20-62-12 - kopio-ajantasa-asemakaava
- Liite 3 734-20-62-12 – Asemapiirros
- Liite 4 734-20-62-12 - katos - julkisivut-, pohja- ja perustuspiirrokset
- Liite 5 734-20-62-12 – naapurien palaute, VARELY, luonnonsuojelu

Kaupunginhallitus

18.11.2024

347**Maankäyttösopimus, Horninkadun kulmaus**Kaupunginhallitus 18.11.2024
5124/10.00.01.04/2024

Valmistelija

Maankäyttöpalvelujen johtaja Raimo Inkinen, raimo.inkinen@salon.fi, 02
778 5617

Horninkadun kulmauksen asemakaavan muutos on ollut virallista kuulemista varten nähtävillä ja on nyt hyväksymiskäsittelyssä. Asemakaavan toteuttamiseen liittyy maankäyttösopimus, joka on tarkoitus hyväksyä yhtä aikaa kaavan kanssa.

Salon kaupungin, Asunto Oy Salon Horninkatu 9:n ja Asunto Oy Salon Torikatu 1:n välillä on sovittu kaava-alueen toteuttamiseen liittyvistä vastuista osapuolten kesken. Maanomistaja maksaa asemakaavan muutoksesta käynnistämissopimuksessa sovitun mukaisesti 12 300 € + kuulutuskustannukset 420 €. Kokonaissummasta vähennetään jo maksettu käsirahan osuus 1 000 €.

Maanomistaja maksaa kaupungille maapoliittisen ohjelman mukaista kaavoituskorvausta yksityisellä maalla kaavoituksen kautta tapahtuvasta arvonnoususta 45 297 €. Kaavoituskorvaus maksetaan kun asemakaavan muutos on saanut lainvoiman.

Maankäyttösopimuksen sisältö käy ilmi oheisesta liitteestä. Maanomistajat ovat tutustuneet maankäyttösopimukseen ja on ilmoittaneet hyväksyvänsä sopimuksen.

Liitteet
Maankäyttösopimus
Sopimusalue

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto hyväksyy oheisen liitteen mukaisen maankäyttösopimuksen, joka on tehty Asunto Oy Salon Horninkatu 9:n ja Asunto Oy Salon Torikatu 1:n sekä Salon kaupungin välillä.

Sopimus tulee voimaan, kun se on allekirjoitettu ja sopimuksen hyväksymistä koskeva kaupunginvaltuuston päätös ja aluetta koskeva asemakaava ovat saaneet lainvoiman.

Päätös

Tiedoksianto

Toimistopalvelut

Kaupunginhallitus

18.11.2024

Kaupunginvaltuuston käsittelyn jälkeen:
Asunto Oy Salon Horninkatu 9
Asunto Oy Salon Torikatu 1
Maankäyttöpalvelut

Liitteet

- Liite 6 Maankäytösopimus Horninkadun kulmaus 11.11.2024
maanomistajien allekirjoittama
- Liite 7 Horninkadun kulmaus sopimusalue

Kaupunkikehityslautakunta	§ 80	30.05.2023
Kaupunginhallitus	§ 201	19.06.2023
Elinvoimajaosto	§ 37	26.03.2024
Elinvoimajaosto	§ 87	27.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 270	09.09.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

348

Asemakaavan muutos, Horninkadun kulmaus

Kaupunkikehityslautakunta 30.05.2023 § 80

Valmistelija

Maankäyttöpalvelujen johtaja Raimo Inkinen, raimo.inkinen@salon.fi, 02 778 5617

Maanomistaja on tehnyt kaupungille aloitteen sopimusalueen asemakaavoittamisesta.

Sopimusalue

Sopimus koskee kiinteistöä 734-1-3-1. Sopimusalueen pinta-ala on yhteensä noin 2709 m² ja se on rajattu käynnistämissopimuksen liitteenä olevalle kartalle.

Tavoitteet ja käynnistämissopimus

Turun hallinto-oikeus kumosi 7.11.2022 antamallaan päätöksellä Salon kaupunginvaltuuston 8.3.2021 hyväksymän asemakaavamuutoksen, koska esteellinen henkilö oli osallistunut asian käsittelyyn ja kaupunginvaltuuston päätös asemakaavan muutoksen hyväksymisestä oli näin syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Hallinto-oikeuden päätöksen takia kiinteistöä 734-1-3-1 koskeva kaavamuutos tulee käynnistää uudelleen.

Maanomistajan tavoitteena on tontin osan kaavoittaminen jo rakennetun asuinkerrostalon mukaisesti ja uuden asuinkerrostalon mahdollistaminen rakennetun maanalaisen pysäköintitalon päälle.

Kaupungin alustavana tavoitteena on koko kiinteistön kaavoittaminen keskusta-asumisen lisäämiseksi niin, että Salonjoelta katsoen Horninkadun siluetti ei muutu.

Kaavaratkaisu ja rakennusoikeus määräytyvät lopullisesti asemakaavassa, koska maankäyttösopimuksissa ei voida sitovasti sopia kaavojen sisällöstä (MRL 91b §).

Sopimusalueen asemakaavan muutos laaditaan kaupungin omana työnä. Kaavan työnimenä on Horninkadun kulmaus.

Sopimusluonnoksen on hyväksynyt maanomistaja Asunto Oy Salon Hornin-katu 9 (76/100) ja Asunto Oy Salon Torikatu 1 (24/100) puolesta. Sopimuksen tarkoituksena on, että kaupunki ja maanomistajat sopivat

Kaupunkikehityslautakunta	§ 80	30.05.2023
Kaupunginhallitus	§ 201	19.06.2023
Elinvoimajaosto	§ 37	26.03.2024
Elinvoimajaosto	§ 87	27.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 270	09.09.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

sopimusalueen asemakaavoituksen käynnistämisestä ja siihen liittyvistä ehdoista.

Maankäyttösopimuksesta neuvotellaan myöhemmin kaavaprosessin kuluessa. Maankäyttösopimusneuvottelut käydään nyt hyväksyttävän käynnistämissopimuksen ja kaavaehdotuksen perusteella. Maankäyttösopimus tulee aikanaan asemakaavan kanssa samanaikaisesti hyväksyttäväksi.

Asemakaavamuutoksen vireilletulosta tiedotetaan samalla, kun sitä koskevasta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tiedotetaan.

Liitteet

- Käynnistämissopimus

Esittelijä	Kaupunkikehitysjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunkikehityslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus hyväksyy liitteen mukaisen sopimuksen ja päättää käynnistää asemakaavamuutoksen kiinteistöllä 734-1-3-1. Sopimus tulee voimaan, kun Salon kaupunginhallituksen hyväksymispäätös on saanut lainvoiman ja sopimus on allekirjoitettu.
Päätös	Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Asianosainen Toimistopalvelut Maankäyttöpalvelut/ kaavoitus

Kaupunginhallitus 19.06.2023 § 201

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus hyväksyy liitteen mukaisen sopimuksen ja päättää käynnistää asemakaavamuutoksen kiinteistöllä 734-1-3-1. Sopimus tulee voimaan, kun Salon kaupunginhallituksen hyväksymispäätös on saanut lainvoiman ja sopimus on allekirjoitettu.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Asianosainen Maankäyttöpalvelut

Kaupunkikehityslautakunta	§ 80	30.05.2023
Kaupunginhallitus	§ 201	19.06.2023
Elinvoimajaosto	§ 37	26.03.2024
Elinvoimajaosto	§ 87	27.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 270	09.09.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Elinvoimajaosto 26.03.2024 § 37

Valmistelija

Kaavoitusarkkitehti Eeva Huittinen, eeva.huittinen@salon.fi, 02 778 5101

Asemakaavanmuutos koskee Hermannin (1) kaupunginosan kortteli 3 tonttia 1. Asemakaavan laadinta on Salon kaupungin vuoden 2023-2026 kaavoitusohjelmassa ja sisältyy Salon kaupunginhallituksen hyväksymään kaavoituskatsaukseen vuodelle 2024.

Kaavan laadinta on alkanut maanomistajan aloitteesta.

Asemakaavan muutoksen vireille tulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmistumisesta on kuulutettu 29.8.2023. päivätyllä kuulutuksella. Kuulutus on julkaistu Salon Seudun Sanomissa 30.8.2023. Kuulutus on ollut nähtävillä Salon kaupungin ilmoitustaululla Halikon virastotalossa ja kaupungin nettisivuilla 29.8. - 13.9.2023 välisen ajan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 1 kannanotto. Palauteen jätti yksityishenkilö. Kannanotto ja kaavoittajan vastine löytyvät kaavaselostuksen liitteistä.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on voimassa olevan asemakaavan muuttaminen siten, että kiinteistölle osoitetaan lisärakennusoikeutta kerrostalon rakentamiseksi Torikadun varteen keskustan osayleiskaavassa osoitetun rakennustehokkuuksien puitteissa.

Lähtötilanne

Suunnittelualue sijaitsee aivan Salon keskustassa Salon kauppatorin itälaidalla. Tontti on kooltaan 2709 m². Alue sijaitsee keskeisellä paikalla palveluihin nähden. Ympäröivillä tonteilla on nelikerroksisia asuin- ja toimistorakennuksia. Alueelta pääsee helposti kävellen rautatieasemalle ja kauppakeskus Plazaan, jossa sijaitsevat lähes kaikki peruspalvelut apteekista ruokakauppaan. Tontilla Horninkadun varressa on vuonna 2019 rakennettu V -kerroksinen asuinkerrostalo. Asuinkerrostalon ensimmäisessä kerroksessa sijaitsee katua elävöittäviä liiketiloja.

Suunnittelualue on eri kaavoissa osoitettu seuraavin merkinnöin:

Oikeusvaikutteisessa **Salon keskustan osayleiskaavassa** 2035 (hyv. 2016) alue on keskustatoimintojen alue (C). Uudisrakennuksissa katutasen kerrokseen tulee sijoittaa kadulle aukeavia liikkeitä tai toimistoja vähintään 50% liikekadun varrella sijaitsevan rakennuksen pohjakerroksen kerrosalasta. Tehokkuus tontilla on 1,1 / 2,0 ja kerrosluku IV / VI, kerrosluku sisältää myös kerrosalaan kuulumattomat tilat kuten ullakon.

Kaupunkikehityslautakunta	§ 80	30.05.2023
Kaupunginhallitus	§ 201	19.06.2023
Elinvoimajaosto	§ 37	26.03.2024
Elinvoimajaosto	§ 87	27.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 270	09.09.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Alueen voimassa olevan **asemakaavan** (vahv. 31.5.1965) mukaan tontti on yhdistettyjen liike- ja asuntokerrostalojen korttelialuetta (ALK-12). Tehokkuus $e=1,1$ ja kerroskorkeus IV.

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Kaavaluonnoksessa asemakaava-alue on kokonaisuudessaan asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (AL).

Keskustan osayleiskaavassa tontti on jaettu tehokkuuden ja kerrosluvun osalta kahteen osaan. Torin puoleisella osalla (Horninkadun puolella) tehokkuus on $e=1,1$, rakennusoikeutta alueen osalla on 1408 k-m². Kerrosluvuksi alueelle on merkitty IV. Tontin sisäosalla (Torikadun puolella) tehokkuus on $e=2,0$, rakennusoikeutta on siis 2856 k-m². Tällä puolella tonttia maksimikerrosluku on VI. Kun tehokkuutta ei lasketa osayleiskaavan mukaisesti erikseen Torikadulle ja Horninkadulle, vaan lasketaan koko tontin tehokkuus, saadaan tehokkuusluvuksi $e=1,57$. Yhteensä rakennusoikeutta osayleiskaavassa tontille on määritelty 4264 k-m².

Kaavaluonnoksessa on alueen tehokkuudeksi esitetty $e=1,55$. Tehokkuus on vähän pienempi kuin osayleiskaavassa oleva $e=1,57$. Tehokkuuteen ollaan päädytty laskemalla osayleiskaavassa esitettyjen tehokkuuksille keskiarvo $(1,1+2,0 / 2 = 1,55)$. Rakennusoikeutta kaavaluonnoksen mukaan on siis n.4200 k-m². Horninkadun varrelle rakennetussa kerrostalossa on rakennusluvan mukaan rakennusoikeutta käytetty n. 3170 m². Uuteen rakennukseen käytettävissä olevaa kerrosalaa jää siis n. 1030 k-m², mikä tarkoittaa arviolta n. 12 uutta asuntoa ja n. 26 uutta asukasta.

Kaavaluonnoksessa Horninkadun varrella olevalle alueelle maksimikerroskorkeudeksi on määritelty V ja Torikadulla VI.

Horninkadulla rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen on alueen tavoitteiden mukaisesti rakennettu liiketilaa, jonka olemassaolo kaavan määräyksissä mahdollistetaan. Uuteen rakennukseen Torikadulle on tarkoitus sijoittaa vain asuntoja ja ensimmäiseen kerrokseen asumiselle tarkoitettua yhteiskäyttö- ja varastotilaa. Yleisissä kaavamääräyksissä ollaan mahdollistettu ja kannustettu myös yhteistilojen rakentamiseen muihin kerroksiin, erityisesti rakennuksen viimeiseen kuudenteen kerrokseen.

Kaavamääräyksissä ollaan otettu kantaa Torikadun kattomuotoon sekä viherkaton rakentamiseen asuinrakennuksen katolle. Viherkaton tarkoituksena on hallita kattovesiä, mutta myös parantaa alueen viihtyisyyttä ja käytettävyyttä. Jo valmiiksi hyvin rakennettuun ympäristöön jää vähän ulkotilaa asukkaiden yhteiseen käyttöön. Katolle saakin sijoittaa myös asukkaiden yhteiskäytössä olevaa terassialaa, josta käsin asukkaat voivat muun muassa seurata Salon torin tapahtumia.

Kaupunkikehityslautakunta	§ 80	30.05.2023
Kaupunginhallitus	§ 201	19.06.2023
Elinvoimajaosto	§ 37	26.03.2024
Elinvoimajaosto	§ 87	27.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 270	09.09.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Pysäköintipaikat alueella on jo rakennettu Horninkadun rakennuksen rakentamisen yhteydessä. Autopaikoista suuri osa sijaitsee pihan alla autohallissa, mutta myös pihalta löytyy autopaikkoja, joista osa on katettu. Lisäksi kolme autotallia on rakennettu Horninkadun rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen. Käynti autotalleihin on sisäpihan puolelta.

Asemakaavaratkaisussa erilaiset toiminnot, asuminen ja liiketoiminta sekoittuvat eläväksi kokonaisuudeksi. Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista siten, että se edistää täydennysrakentamista keskustan palveluiden ja hyvien liikenneyhteyksien läheisyyteen.

Esityslistan liitemateriaaleissa on kaavakartta ja kaavaselostus liitteineen.

Esittelijä Elinvoimajohtaja

Päätösehdotus Elinvoimajaosto päättää asettaa Horninkadun kulmauksen kaavaluonnoksen nähtäville MRA 30 §:n mukaisesti 30 vrk:n ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat viranomaislausunnot.

Asemakaava muutos koskee Hermannin (1) kaupunginosan korttelia 3 tonttia 1.

Asemakaava muutoksella muodostuu Hermannin (1) kaupunginosan kortteli 3 tontti 1.

Päätös Elinvoimajaosto hyväksyi päätösehdotuksen.

Tiedoksianto Asianosainen
Maankäyttöpalvelut

Elinvoimajaosto 27.08.2024 § 87

Valmistelija Kaavoitusarkkitehti Eeva Huittinen, eeva.huittinen@salo.fi, 02 778 5101

Kaavoitusprosessista laadittiin MRL 63 §:n mukainen Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). OAS oli nähtävillä 29.8.2023- 13.9.2023. Nähtävillä olon aikana kaupungille saapui 2 kannanottoa.

Kaavaluonnos oli laatimisvaiheen kuulemista varten nähtävillä 24.4.2024- 24.5.2024 välisen ajan. Laatimisvaiheen kuulemisen yhteydessä annettiin 7 lausuntoa. Muistutuksia ei tullut.

Kaupunkikehityslautakunta	§ 80	30.05.2023
Kaupunginhallitus	§ 201	19.06.2023
Elinvoimajaosto	§ 37	26.03.2024
Elinvoimajaosto	§ 87	27.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 270	09.09.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavaluonnoksesta saatu palaute sekä niihin laaditut vastineet ovat kaavaselostuksen liitteenä (liite 6).

Laatimisvaiheen nähtävilläolon jälkeen kaavaan tehtiin seuraavat muutokset:

- Määräys: *Asuntoja ei saa sijoittaa ensimmäiseen kerrokseen, mikäli ikkunat eivät ole vähintään 170cm korkeudella katu- tai pihatasosta. Muutettiin muotoon: Asuntoja ei saa sijoittaa ensimmäiseen kerrokseen.*
- Määräyksistä poistettiin kokonaan: *Torikadulla rakennuksesta ulkonevat parvekkeet saavat ulottua enintään 0,5 m katualueelle. Kadun ja parvekkeiden välinen tila pitää olla Torikadun puolella vähintään 2,5 m korkea.*

Parvekkeet sijoitetaan tontin puolelle.

- Kaavakartasta poistettiin merkintä: *le= Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.*

Tilalle kaavaan laitettiin merkintä: *Puilla ja pensailta istutettava alueen osa, jolle saa sijoittaa hulevesien hallintarakenteita sekä leikki- ja oleskelualueita.*

- Määräyksistä poistettiin kohta: *Torikadulla rakennukseen on rakennettava tasakatto, joka on tehtävä viherkattona tai viherkaton ja terassin yhdistelmänä. Kuitenkin niin, että vähintään 2/3 osaa katon pinta-alasta tulee olla viherkattoa.*

Tilalle laitettiin määräys: *Torikadulla kattomuodon tulee jäljitellä Horninkadun katon muotoa tyyliltään ja väreiltään.*

- Ulko- ja oleskelutilat määräys poistettiin:
Ulko- ja oleskelutilat
Korttelialueella on varattava leikkiin ja asukkaiden muuhun oleskeluun sopivaa aluetta vähintään 10 % asuinhuoneistojen yhteenlasketusta kerrosalasta. Ulko- ja oleskelutilaa voidaan osoittaa Torikadun puoleiselle katolle. Pihatasolle saa rakentaa autokatoksen. Piha-alueet, joita ei käytetä liikennealueina, tulee istuttaa.

Muutettiin kaavaehdotukseen muotoon:

Piha- ja oleskelualueet sekä hulevesien hallinta:

Lisärakentamisen yhteydessä on olemassa olevan pihamaan käyttökelpoisuutta ja viihtyisyyttä tarvittaessa parannettava jäsentämällä olevia autopaikka-alueita, kohentamalla ja lisäämällä

Kaupunkikehityslautakunta	§ 80	30.05.2023
Kaupunginhallitus	§ 201	19.06.2023
Elinvoimajaosto	§ 37	26.03.2024
Elinvoimajaosto	§ 87	27.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 270	09.09.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

istutuksia. Sisäpihasta on pyrittävä tekemään mahdollisimman vihreä kasvillisuuden avulla. Piha-alueet, joita ei käytetä liikennealueina, tulee istuttaa. Istutetuille alueille saa sijoittaa hulevesien hallintarakenteita. Pihatasolle saa rakentaa autokatoksen.

Hulevesien virtausta tulee korttelialueella viivyttaa mahdollisimman suuressa määrin. Hulevesien hallinnan avuksi ja vihreän sisäpihan saavuttamiseksi autokatosten ja ajoluiskan katoksen päälle saa rakentaa viherkaton.

Riittävän suuren viherpinta-alan takaamiseksi, hulevesien hallitsemiseksi ja kaupunkikuvan parantamiseksi tulee rakennusluvan yhteydessä esittää erillinen piha- ja hulevesisuunnitelma.

Lisäksi kaavaehdotukseen on tehty pieniä korjauksia määräysten selkeyttämiseksi.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esityslistan liitteenä on kaavakartta ja kaavaselostus liitteineen. Tonttijaon muutos karttaa ei tarvita, sillä tontin rajat eivät muutu.

Esittelijä	Elinvoimajohtaja
Päätösehdotus	Elinvoimajaosto ehdottaa kaupunginhallitukselle, että se asettaa 12.08.2024 päivätyn asemakaavan muutoksen, Horninkadun kulmaus, nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti 30 vrk:n ajaksi sekä pyytää siitä tarvittavat viranomaislausunnot. Asemakaavan muutos koskee Hermannin (1) kaupunginosan korttelin 3 tonttia 1. Asemakaavan muutoksella muodostuu Hermannin (1) kaupunginosan korttelin 3 tontti 1.
Päätös	Elinvoimajaosto hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Toimistopalvelut Maankäyttöpalvelut

Kaupunginhallitus 09.09.2024 § 270

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää asettaa 12.08.2024 päivätyn asemakaavan muutoksen, Horninkadun kulmaus, nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti 30

Kaupunkikehityslautakunta	§ 80	30.05.2023
Kaupunginhallitus	§ 201	19.06.2023
Elinvoimajaosto	§ 37	26.03.2024
Elinvoimajaosto	§ 87	27.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 270	09.09.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

vrk:n ajaksi sekä pyytää siitä tarvittavat viranomaislausunnot.
Asemakaavan muutos koskee Hermannin (1) kaupunginosan korttelin 3 tonttia 1. Asemakaavan muutoksella muodostuu Hermannin (1) kaupunginosan korttelin 3 tontti 1.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Tiedoksianto Asemakaavayksikkö

Kaupunginhallitus 18.11.2024
779/10.02.03/2023

Valmistelija Kaavoitusarkkitehti Eeva Huittinen, eeva.huittinen@salon.fi, 02 778 5101

Kaavaehdotus oli ehdotusvaiheen kuulemista varten virallisesti nähtävillä 25.9.2024 - 25.10.2024 välisen ajan. Lausuntopyyntö ehdotusvaiheen kaavasta lähetettiin Varsinais-Suomen ELY-keskukselle, Varsinais-Suomen aluepelastuslaitokselle, Caruna Oy:lle, Lounea Oy:lle, Salon Hermanniseura ry:lle, Kiinteistöliitto Varsinais-Suomelle, Salon Kauppakamariosastolle, Salon Yrittäjille, Salon Alueen Yrittäjät ry:lle, Liikelaitos Salon Kaukolämmölle, Liikelaitos Salon Vedelle sekä Salon kaupungin Rakennusvalvonnalle ja Ympäristönsuojelulle. Lausuntoja saapui 2. Muistutuksia ei tullut.

Lausunnot ja niihin annetut vastineet ovat kokonaisuudessaan luettavissa ehdotusvaiheen vastineraportista (selostuksen liite 10). Lausuntojen perusteella ehdotusvaiheen kaavaan ei tullut muutoksia.

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Liitteet

- Horninkadun kulmaus- Kaavakartta 12.8.2024
- Horninkadun kulmaus- Selostus 15.8.2024, täyd.5.11.2024, hyväksymisvaihe
- Horninkadun kulmaus- Selostuksen liitteet 1-10
- OAS- Horninkadun kulmaus- päivitetty 5.11.2024

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy 12.08.2024 päivätyn asemakaavan muutoksen, Horninkadun kulmaus.

Kaupunkikehityslautakunta	§ 80	30.05.2023
Kaupunginhallitus	§ 201	19.06.2023
Elinvoimajaosto	§ 37	26.03.2024
Elinvoimajaosto	§ 87	27.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 270	09.09.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Asemakaavan muutos koskee Hermannin (1) kaupunginosan korttelin 3 tonttia 1.

Asemakaavan muutoksella muodostuu Hermannin (1) kaupunginosan korttelin 3 tontti 1. Asemakaava muutokseen liittyy maankäyttösopimus, joka hyväksytään erikseen ja joka tulee voimaan, kun tämä asemakaavan muutos saa lainvoiman.

Päätös

Tiedoksianto

Toimistopalvelut
Maankäyttöpalvelut

Liitteet

- Liite 8 Horninkadun kulmaus - Kaavakartta 12.8.2024
- Liite 9 Horninkadun kulmaus - Selostuksen liitteet 1-10
- Liite 10 Horninkadun kulmaus- Selostus 15.8.2024, täydennetty 5.11.2024
- Liite 11 OAS- Horninkadun kulmaus- päivitetty 5.11.2024

Kaupunkikehityslautakunta	§ 163	24.10.2023
Elinvoimajaosto	§ 119	29.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

349

Asemakaavan muutos, Märynummen päiväkotitontit

Kaupunkikehityslautakunta 24.10.2023 § 163

Valmistelija Kaavoitusarkkitehti Elisa Tegel, elisa.tegel@salon.fi, 02 7785105

Kaavamuutoksen vireilletulo, lähtökohdat ja tavoitteet

Asemakaavan laadinta on kaupungin kaavoitusohjelmassa vuodelle 2023 ja sisältyy Salon kaupunginhallituksen 27.2.2023 § 54 hyväksymään kaavoituskatsaukseen. Ensimmäisen kerran Märynummen päiväkotitonttien asemakaava on mainittu Salon kaupungin kaavoituskatsauksessa vuonna 2022. Kaava laaditaan kaupungin aloitteesta.

Kaava on tullut vireille 14.6.2023.

Suunnittelualueet sijaitsevat Märynummen taajamassa osoitteissa Ampujantie 1 ja Välskärintie 1. Märynummi on noin 8,5 km päässä Salon keskustasta ja noin viisi kilometriä Halikon keskustasta luoteeseen Vt1 pohjoispuolella.

Suunnittelualueet ovat kaupungin omistuksessa.

Kaavamuutoksen tarkoituksena on kaupungin tavoitteen mukaisesti muuttaa alueet julkisten rakennusten alueista asuinkäyttöön. Uudet pientalotontit mahdollistavat monipuolisia asumismahdollisuuksia kylätaajamassa.

Kaavamuutos on tarkoitus käsitellä yhtenä kokonaisuutena. Suunnittelualueita on kaksi, Ampujantien ja Välskärintien alueet. Ne ovat pienialaisia ja sijaitsevat kohtuullisen lähellä toisiaan, kuitenkin siten että ne on helpompi esittää erillisillä kaavakartoilla.

Suunnittelualueen nykytilanne

Ampujantien kaavamuutosalueen koko on noin 4200 m² ja Välskärintien noin 8340 m². Kummaltakin suunnittelualueelta on purettu entiset päiväkotirakennukset kesällä 2023. Märynummen uusi koulu ja päiväkotit sijaitsevat kylätaajaman eteläosassa. Märynummella sijaitsee kyläkauppa, ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet ovat hyvät. Vaskiontien sekä Hirvitien varrella on pyörätiet. Linja-autoliikenne kulkee Vaskiontietä, lähimmille pysäkeille on suunnittelualueilta matkaa noin 130-180 metriä.

Kaupunkikehityslautakunta	§ 163	24.10.2023
Elinvoimajaosto	§ 119	29.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Ampujantien suunnittelualue sijaitsee Mt224 (Vaskiontie) varrella ja on etelään viettävää hiekkaista rinnettä mäntyineen. Suunnittelualueelta on ennen 1950-lukua otettu soraa, mikä näkyy Vaskiontien vieressä entisenä sorakuoppana. Ympäriällä on pääosin rintamamiestalojen aluetta, mutta myös rakennuksia muilta aikakausilta. Ajo alueelle on joko Hirvitien tai Opinahjontien ja edelleen Nummentien ja Ampujantien kautta.

Välskärintien suunnittelualue on entisen päiväkotirakennuksen piha-alueen osalta tasaista hiekkakenttää, jota reunustavat vanhat, kilpikaarnaiset männyt. Tähän piha-alueeseen rajautuen on jyrkkä ja metsäinen, suureksi osaksi avokalliota oleva alue. Kapein osa suunnittelualueesta Hirvitien ja Välskärintien välillä on loivaa rinnettä ja nuorta männikköä, keskellä on pieni avokallio.

Kallion laelle on tehty aikoinaan epävirallinen paikoitusalue täyttämällä aluetta soralla. Välskärintien loppuosan ja entisen päiväkodin pihamaan välillä maaston tasoerot ovat suuret. Tieltä on kävely- ja virkistysyhteytenä käytetty polku männikön halki Hirvitielle. Rakennettu ympäristö suunnittelualueen ympärillä on pääosin 1980-luvulta ja melko rivitalopainotteista. Ajo alueelle on Hirvitien, Kapteenintien ja edelleen Välskärintien kautta.

Kummallakin suunnittelualueella vanhat, osittain kilpikaarnaiset männyt sekä Välskärintiellä myös avokalliot ovat maisemallisesti tärkeimmät elementit. Suunnittelualueet ovat säilyneet melko puustoisina.

Väyläviraston <https://suomenvaylat.vayla.fi/> tietojen perusteella moottoritien melu jää Ampujantien suunnittelualueella nykyisin edellytettyjen ohjearvojen alle. Välskärintien suunnittelualueelle moottoritien melu ei ulotu.

Suunnittelualue on eri kaavoissa osoitettu seuraavin merkinnöin:

Ampujantien suunnittelualue:

Suunnittelualueella on voimassa 17.12.1986 vahvistettu asemakaava (entinen rakennuskaava). Suunnittelualue on julkisten lähipalvelurakennusten korttelialuetta (YL).

Välskärintien suunnittelualue:

Suunnittelualueella on voimassa 30.10.1975 vahvistettu asemakaava (entinen rakennuskaava). Suunnittelualue on sairaaloiden ja muiden sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YS).

Halikon keskustan osayleiskaavassa (hyväksytty v.2002) Ampujantien suunnittelualue on osoitettu asuntoalueeksi, jossa asuminen sijoittuu rivi- tai omakotitaloihin (AP). Välskärintien suunnittelualueen määräys: "Julkisten palvelujen ja hallinnon alue. Alueelle saa sijoittaa kunnan, seurakunnan tai valtiontoiminnoille tarvittavia tiloja" (PY). Pieneltä osin alue on myös asuntoaluetta (AP).

Kaupunkikehityslautakunta	§ 163	24.10.2023
Elinvoimajaosto	§ 119	29.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Salon seudun maakuntakaavassa (vahvistettu 12.11.2008) suunnittelualue on taajamatoimintojen aluetta (A).

Suunnittelualueet ovat kokonaisuudessaan pohjavesialuetta. Pohjavesialueen rajaus on osoitettu sekä osayleiskaavassa että maakuntakaavassa.

Kaavaluonnos

Tavoitteiden pohjalta laadittiin yksi kaavaluonnosvaihtoehto kummastakin suunnittelualueesta. Entiset päiväkotitontit on kaavoitettu pientaloalueiksi AP ja erillispientalojen alueeksi AO. Tonttitehokkuudet ovat 0,25 ja 0,2. Ampujantien suunnittelualue pysyy Halikon osayleiskaavassa osoitetun käyttötarkoituksen kannalta samana kuin aiemminkin, AP pientalovaltainen alue. Välskärintien suunnittelualue on osayleiskaavassa PY julkisten palvelujen ja hallinnon alue. Koska asemakaavaluonnoksessa esitetty Välskärintien alueen pientalovaltainen käyttötarkoitus poikkeaa osayleiskaavan käyttötarkoituksesta, alueelle on laadittu MRL [39 §](#) mukainen yleiskaavallinen tarkastelu.

Uutta pientalorakentamista koskevilla kaavamääräyksillä on pyritty siihen, että rakennukset sopivat yhteen olemassa olevan rakennuskannan kanssa julkisivumateriaalin ja –värin sekä kattomuodon ja katteen värin osalta. Rakennusalat on osoitettu siten, että mahdollisimman paljon puustoa säilyisi.

Tarkoituksena on, että uudet rakennukset sovitetaan maaston muotoihin siten, että vältetään suuria leikkauksia ja täyttöjä. Kaavamääräykset velvoittavat säästämään rakennuspaikoilla olemassa olevaa puustoa ja mahdollisuuksien mukaan myös muuta olemassa olevaa kasvillisuutta. Piharakentamisen osalta osa piha-alueesta tulee jättää luonnonmukaiseksi metsiköksi.

Avokalliota ja vanhaa puustoa oleva osa Välskärintien kaava-alueesta on osoitettu puistoksi. Välskärintien kaava-alueella on myös nykyinen epävirallinen paikoitusalue pienen avokallion laella osoitettu istutettavaksi alueeksi.

Kaavamääräyksiä täydennetään yleisillä määräyksillä. Näistä rakentamisen ja ympäristön laatuun liittyviä ovat:

”Rakennuspaikoilla tulee säästää olemassa olevaa puustoa ja mahdollisuuksien mukaan myös muuta olemassa olevaa kasvillisuutta. Puusto juuristoalueineen tulee suojata, mikäli sen läheisyydessä suoritetaan rakennustoimenpiteitä.

Alueet on rakennettava siten, että olevia maaston muotoja ja korkeusasemia muutetaan mahdollisimman vähän. Rakennukset tulee

Kaupunkikehityslautakunta	§ 163	24.10.2023
Elinvoimajaosto	§ 119	29.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

sovittaa maaston muotoihin siten, että vältetään suuria leikkauksia ja täyttöjä.

Rakennukset on rakennettava julkisivu- ja kattomateriaalien sekä kattomuodon suhteen yhteensovittaen lähiympäristön kanssa. Julkisivujen päämateriaaleina sallitaan maalattu puu tai rappaus. Laudoituksen tulee olla yhdensuuntaista sokkelista räystäääseen. Väreinä tulee käyttää lämpimiä, maanläheisiä värisävyjä.

Liitteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
Kaavaluonnoskartat
Kaavaselostus liitteineen

Esittelijä	Kaupunkikehitysjohdaja
Päätösehdotus	<p>Kaupunkikehityslautakunta päättää asettaa 12.10.2023 päivätyn asemakaavaluonnoksen Märynummen päiväkotitontit nähtäville MRA 30 §:n mukaisesti 30 vrk:n ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat viranomaislausunnot.</p> <p>Asemakaavan muutos koskee Märynummen korttelia 32a ja osia korttelista 104. Asemakaavan muutoksella muodostuu korttelit 37, 38, 39 ja osa korttelista 104 sekä katu- ja puistoaluetta.</p>
Päätös	Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Maankäyttöpalvelut/kaavoitus

Elinvoimajaosto 29.10.2024 § 119

Valmistelija	<p>Kaavoitusarkkitehti Elisa Tegel, elisa.tegel@salon.fi, 02 778 5105</p> <p>Kaavaluonnos oli laatimisvaiheen kuulemista varten (MRA 30§) nähtävillä 23.11.-22.12.2023 välisen ajan.</p> <p>Luonnoksesta saatiin kolme lausuntoa. Mielenpitoja ei saatu.</p>
--------------	--

Saadut lausunnot

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa lausunnossaan tiivistettynä seuraavaa:

Kaavan vaikutuksia tulee arvioida paitsi yleiskaavan kannalta myös suhteessa nykytilaan. Suunnittelualue on suureksi osaksi metsäistä,

Kaupunkikehityslautakunta	§ 163	24.10.2023
Elinvoimajaosto	§ 119	29.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

luonnontilaisen kaltaista aluetta, jolla on virkistysarvoa. Vaikutukset ilmastonmuutokseen tulee arvioida hillinnän ja sopeutumisen näkökulmista. Kaavaluonnoksen yleiset määräykset, joilla maaston muotoa ja arvokasta puustoa pyritään säilyttämään, ovat oikeansuuntaisia alueen viihtyisyyttä ja ilmastokestävyyttä ajatellen. Ilmastohaittoja syntyy oletettavasti eniten rakentamisen hiilipäästöistä ja alueen hiilivaraston ja -nielun menetyksestä.

Kaavan ilmastovaikutuksia voitaisiin edelleen parantaa määräyksillä, joissa esimerkiksi edellytetään vähähiilisten materiaalien käyttöä julkisivujen lisäksi myös runkorakenteissa, kierrätysmateriaalien käyttöä sekä energiatehokkuutta, passiivista ja aktiivista aurinkoenergian hyödyntämistä, rakenteellista ylälämmöltä suojautumista ja vanhojen puiden säästämistä.

Pohjavedensuojelu on asianmukaisesti huomioitu kaavaluonnoksessa. Kaavaan olisi tarpeen liittää määräys, jolla varmistetaan puistoiksi (VP) merkittyjen alueiden pysyminen mahdollisimman luonnontilaisina ja arvokkaimman puuston säilyminen.

Vaikka kaava-alue onkin pieni, osoitetaan siinä rakentamista aikaisemmin rakentamattomaan metsäympäristöön. Jotta kaavan vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen voitaisiin tunnistaa ja mahdollisuuksien mukaan minimoida, tulisi alueelta tehdä luontoselvitys, jossa selvitettäisiin, esiintyykö alueella uhanalaisia lajeja tai luontotyyppejä.

Liikenne

Kaavaselostuksessa on esitetty moottoritien melun vaikutukset kaava-alueelle, mutta Vaskiontieltä eli seututieltä 224 todennäköisesti aiheutuvaa melua sen varten kaavassa osoitetulle AP-tontille ei ole selvitetty. Asemakaavassa tulee varmistaa melusuojauksen tarpeellisuus antamalla määräys ulkoseinien, ikkunoiden ja muiden rakenteiden ääneneristävydestä mahdolliselle melualueelle sijoittuville uusille rakennuspaikoille. Lisäksi rakennuspaikkojen kohdalla on hyvä varmistua melusuojauksesta oleskelualueiden osalta.

Maantien viereen osoitettua asutusta koskee valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992. Tienpitäjä ei vastaa melusuojauksen toteuttamisesta olemassa olevan maantien melualueelle syntyvän maankäytön osalta.

Caruna:

Vaikutukset sähkönjakeluun: Kaava-alueen sähkökäyttö tulee kasvamaan ja alueelle tarvitaan uusia kaapelointeja. Otetaan tarkemmin kantaa kaavan tarkentuessa.

Siirtokustannusten jako: Mahdolliset tarvittavat johtosiirrot tehdään Carunan toimesta ja siirtokustannuksista vastaa siirron tilaaja. Johtojen siirto edellyttää, että niille järjestyy uusi pysyvä sijainti.

Kaupunkikehityslautakunta	§ 163	24.10.2023
Elinvoimajaosto	§ 119	29.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Carunalla ei ollut muuta huomautettavaa kaavaluonnoksesta, pyysivät kuitenkin mahdollisuutta antaa lausunto vielä ehdotusvaiheessa.

Varsinais-Suomen pelastuslaitos:

Ei huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Carunan ja pelastuslaitoksen lausunnoissa ei ollut suoraan kaavaehdotukseen vaikuttavia asioita, mahdollisesti tarvittavat muutokset ratkaistaan alueen yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotuskarttoihin ei ole tehty muutoksia.

Alueilta laadittiin kasvillisuus selvitys 29.5.2024. Selvityksessä ei havaittu mitään merkittäviä luonnonarvoja. Lajisto on hyvin tavanomaista, mutta selvityksessä havaitut vieraslajit pitäisi hävittää tonteilta.

Lisäksi selvitettiin myös alueen linnustoa paikallisilta lintuharrastajilta. Selvityksen/tietojen mukaan Märynummen päiväkotien tontit eivät ole linnustollisesti merkittäviä.

Kaava-alueelle on teetetty meluselvitys (Taratest Oy 27.3.2024.). Selvityksessä todetaan muun muassa, että merkittävimmät suunnittelukohteeseen vaikuttavat tieliikenteen äänilähteet ovat Vaskiontie ja Hirvitien niiden välittömän läheisyyden vuoksi. Selvityksessä on määritetty meluntorjuntasuositukset ja annettu suositukset asema-kaavamääräyksistä. Kaavaehdotukseen on lisätty liikennemeluselvityksessä suositeltuja kaavamääräyksiä.

Kaavaehdotuksen ilmastovaikutusten arviointia on täydennetty ja arviointia on tehty myös hiilikartan avulla. Kaavaehdotukseen on lisätty määräyksiä liittyen energiatehokkuuteen ja kierrätysmateriaaleihin sekä hiilijalanjälkeen.

ELY:n lausuntoon perustuen on tehty seuraavia muutoksia kaavamääräyksiin:

Luonnoksessa: Luonnonmukaisena säilytettävä alueen osa. Alueella tulee maanpinta säilyttää nykyisellään, louhintoja ei saa tehdä, puusto tulee säilyttää ja pinnan muu kasvillisuus tulee pääosin säilyttää. Pienimuotoisia kattamattomia terasseja, kulkureittejä ja istutusalueita alueelle saa rakentaa. Rakennusala saa tehdä vähäisiä poikkeamia suojellulle alueelle.

Ehdotuksessa: Luonnonmukaisena säilytettävä alueen osa. Alueella tulee maanpinta säilyttää nykyisellään, louhintoja ei saa tehdä, puusto tulee säilyttää ja pinnan muu kasvillisuus tulee pääosin säilyttää. Maaston kulumista vähentävät pienimuotoiset rakenteet poluilla ovat sallittuja.

Kaupunkikehityslautakunta	§ 163	24.10.2023
Elinvoimajaosto	§ 119	29.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Luonnoksessa: VP Puisto
Ehdotuksessa: VP-1 Puisto. Alueen puusto on säilytettävä ja sitä on tarvittaessa vahvistettava. Alueella on suosittava luonnonmukaista kasvillisuutta ja puustoa.

Lisättiin seuraavat yleismääräykset:

Kaikilla korttelialueilla on sovellettava energiatehokkaan rakentamisen periaatteita. Energiankulutus on pidettävä alhaisena ja on oltava valmius hyödyntää uusiutuvia energianlähteitä. Hiilijalanjälki on pidettävä pienenä. Rakennusten kattopintojen suuntauksessa ja muotoilussa tulee pyrkiä huomioimaan aurinkoenergian tuotantomahdollisuudet arkkitehtuuriin integroiduilla järjestelmillä.

Asuin- ja talusrakennusten julkisivujen materiaalin on oltava puuta ja rakenteiden pääasiallisena materiaalina tulee hyödyntää puuta.

Yhteiskäyttöön tulevat ulko-oleskelu- ja leikkialueet tulee sijoittaa siten, että päiväaikainen melutaso LAeq7-22 on alle 55 dB ja yöaikainen melutaso LAeq22-7 on alle 45 dB. Ulko-oleskelualueita ei tule sijoittaa liikennemelulähteiden puolelle, ilman erillistä melusuojausta.

Ampujantien kaava-alueella Vaskiontien puoleisen rajan läheisyyteen ja Välskärintien kaava-alueella Hirvitien puoleiselle rajalle tulee sijoittaa melusuojaus tai muilta osin tulee varmistua, että Vnp 1993/92 päiväajan ohjearvo 55 dB sekä yöajan ohjearvo 45 dB alittuvat oleskeluun tarkoitetuilla alueilla.

Melutasoja tulee tarkastella rakennuslupavaiheessa, jolloin piha-alueen perustamiskorot ovat tarkemmin selvillä.

Ampujantien kaava-alueella parvekkeet tulee lasittaa.

Lisäksi yleismääräyksiin lisättiin myös seuraavat kaupunkikuvaa ja ympäristöä koskevat määräykset:

- Aidan tulee materiaaleiltaan ja muulta ulkoasultaan sopeutua rakennusten arkkitehtuuriin.
- VP alueisiin rajautuvilla tonteilla pihojen aitaamista viheralueen puoleisilla sivuilla tulee välttää ja korvata aidat pensasaidanteilla.
- Hulevesien laatua ei saa heikentää rakentamisen aikana.
- Tonteilla tulee suosia luonnonmukaisia hulevesien käsittelyratkaisuja.

AP-tontit:

- Olevan puuston säilyttämiseksi ja hulevesien hallitsemiseksi tonteille tulee rakennusluvan yhteydessä laatia pihasuunnitelma.

Kaupunkikehityslautakunta	§ 163	24.10.2023
Elinvoimajaosto	§ 119	29.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Päätösehdotus	<p>Elinvoimajaosto ehdottaa kaupunginhallitukselle, että se asettaa 16.10.2024 päivätyn Märynummen päiväkotitonttien asemakaava muutoksen virallisesti nähtäville (MRA 27 §) 30 vuorokauden ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.</p> <p>Asemakaavan muutos koskee Märynummen korttelia 32a ja osia korttelista 104. Asemakaavan muutoksella muodostuu korttelit 37, 38, 39 ja osa korttelista 104 sekä katu- ja puistoaluetta.</p>
Päätös	Elinvoimajaosto hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Toimistopalvelut Maankäyttöpalvelut

Kaupunginhallitus 18.11.2024
2460/10.02.03/2023

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus päättää asettaa 16.10.2024 päivätyn Märynummen päiväkotitonttien asemakaava muutoksen virallisesti nähtäville (MRA 27 §) 30 vuorokauden ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.</p> <p>Asemakaavan muutos koskee Märynummen korttelia 32a ja osia korttelista 104. Asemakaavan muutoksella muodostuu korttelit 37, 38, 39 ja osa korttelista 104 sekä katu- ja puistoaluetta.</p>
Päätös	
Tiedoksianto	Asemakaavayksikkö
Liitteet	<p>Liite 12 Märynummen päiväkotitontit Ampujantie Kaavakartta Ehdotus 16.10.2024</p> <p>Liite 13 Märynummen päiväkotitontit Valskarintie Kaavakartta Ehdotus 16.10.2024</p> <p>Liite 14 Märynummen päiväkotitontit Selostus Ehdotusvaihe 16.10.2024</p> <p>Liite 15 Märynummen päiväkotitontit Selostuksen liitteet 16.10.2024</p>

Kaupunkikehityslautakunta	§ 189	12.12.2023
Elinvoimajaosto	§ 118	29.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

350

Osayleiskaava Matildan Tullimetsä

Kaupunkikehityslautakunta 12.12.2023 § 189

Valmistelija

Yleiskaavasunnittelija Juha Mäki, juha.maki@salon.fi, 02 778 5113

Kaavatyön lähtökohdat

Matildan Tullimetsän osayleiskaava sisältyi kaupunginvaltuuston 19.4.2021 § 41 hyväksymään kaavoituskatsaukseen 2021. Työlle osoitettavasta resurssipulasta johtuen työn eteneminen on siirtynyt ja viimeksi työ on hyväksytty kaupunginhallituksen hyväksymässä kaavoituskatsauksessa 27.2.2023 § 54.

Matildan Tullimetsän suunnittelualueelle on tarkoitus laatia oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Yleiskaavoituksen yleisenä tavoitteena on toimintojen yhteensovittaminen. Osayleiskaava tulee ohjaamaan alueen tarkempaa suunnittelua. Matildan Tullimetsän osayleiskaavoituksen tavoitteena on suunnitella Tullimetsän ja siihen liittyvän Tullintien alueiden toiminnot sovittaen ne yhteen kulttuurihistoriallisesti merkittävän Mathildedalin ruukkikylän ja Teijon kansallispuiston toimintojen ja arvojen kanssa. Tavoitteena on, että kaava-alueelle osoitetut uudet toiminnot tukeutuvat olemassa olevaan rakenteeseen niin toiminnallisesti kuin visuaalisestikin sekä lisäävät alueen kilpailukykyä ja elinvoimaa mm. mahdollistaen uusien yritysten syntymisen alueelle ja lisäten alueen houkuttelevuutta niin vakituksena kuin myös vapaa-ajan asuina-alueena.

Suunnittelualue sijaitsee linnuntietä noin 20 kilometriä etelälounaaseen Salon keskustasta. Merikulmantietä-Teijontietä pitkin matkaa keskustasta Matildaan on 26 kilometriä ja ajoaika on puolisen tuntia. Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on noin 68 hehtaaria. Kaava-alue on asumaton. Alueen ympäristössä, Matildan kyläalueella, asuu n. 120 asukasta.

Kaavaluonnos

Kaavaratkaisu perustuu pääosin alueelle laadittuihin suunnitelmiin, kehittämis- sekä luontoselvityksiin. Kaavatyössä on hyödynnetty Metsähallituksen laatimaa Mathildedalin maankäytön kehittämissuunnitelmaa (FCG 2022) ja Mathildedalin matkailun kehittämissuunnitelmaa (FCG 2021) sekä alueelle laadittuja luontoselvityksiä. Kaavan rakenne on sellainen, että uusi maankäyttö tukeutuu olevaan liikenneverkkoon ja rakennettavien alueiden ja Teijon kansallispuiston väliin jää virkistysalueita. Alueen pohjoisosassa on Tammipuiston asemakaavatyö vireillä ja yleiskaavaratkaisu on siltä osin yhtenevä asemakaavoituksen tavoitteiden kanssa. Kaava-alueelle on osoitettu viisi muuttuvaa maankäytön aluetta käyttötarkoituksmerkinnöillä. Teijon kansallispuisto on osoitettu luonnonsuojelualueena.

Kaupunkikehityslautakunta	§ 189	12.12.2023
Elinvoimajaosto	§ 118	29.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Hummeltien varteen on osoitettu loma- ja matkailualuevarauksia (R-1, R-2) sekä asumista ja loma-asumista yhdistävä aluevaraus (A-RA). Tullintien alueelle on osoitettu asuntoalue (A-1) ja loma- ja matkailualue (R-1). Loma- ja matkailualuemerkintään on sisällytetty mahdollisuus asuntorakentamiselle, mutta sen tarkempaa sijoittumista ja volyyymiä ei tutkita osayleiskaavan yhteydessä, vaan se tehdään asemakaavoituksen kautta. Samoin A-RA-alueen tarkempi maankäyttö tutkitaan asemakaavoituksella. Teijon kansallispuiston alue, johon sisältyy Matildanojan Natura-kohde, on osoitettu luonnonsuojelualueena (SL). Muu kaava-alue on erityyppisiä virkistysalueita (VL, VR-1, VR-2).

Alue voidaan asemakaavoittaa vaiheittain ja siten tarpeen mukaan. Kaavan aluevarausten väljyys mahdollistaa asemakaavoituksen laatimisen kunkin ajankohdan kysyntätilanteen mukaisena ja siten reagoinnin maankäytön tarpeisiin. Pidemmällä tähtäimellä voidaan välttää poikkeamislupamenettelyitä, joilla alueen olevaa rakennuskantaa on jo nyt kehitetty vakinaisen asumisen suuntaan.

Kaavatyön vaihe

Kaavan vireilletulosta kuulutettiin 24.9.2021 Salon kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä 25.9.2021 Salon Seudun Sanomissa. Matildan Tullimetsän osayleiskaavaa koskien laadittiin MRL 63§:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), joka oli nähtävillä 27.9.2021 alkaen kaupunkisuunnittelussa Halikon virastotalolla, Hornintie 2-4, koko kaavatyön ajan. OASista saatiin 10 kommenttia, joihin laaditut vastineet löytyvät kaavaselostuksen liitteestä vuorovaikutusraportti. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL 66§) pidettiin 15.2.2022. Kaavaluonnos on valmis asetettavaksi nähtäville.

Liitteet

Osayleiskaavaluonnos
Osayleiskaavan selostusluonnos
Selostuksen liite 2: Vuorovaikutusraportti
Selostuksen liite 3: Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Selostuksen liite 4: Perustietoselvitys

Esittelijä	Kaupunkikehitysjohdaja
Päätösehdotus	Kaupunkikehityslautakunta päättää asettaa Matildan Tullimetsän osayleiskaavaluonnoksen nähtäville MRA 30 §:n mukaisesti 30 vrk:n ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat viranomaislausunnot. Pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkistetaan kokouksessa.
Päätös	Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen. Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.
Tiedoksianto	Maankäyttöpalvelut, kaavoitus

Kaupunkikehityslautakunta	§ 189	12.12.2023
Elinvoimajaosto	§ 118	29.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Elinvoimajaosto 29.10.2024 § 118

Valmistelija Yleiskaavainsinööri Juha Mäki, juha.maki@salon.fi, 02 778 5113

Osayleiskaavaluonnos oli nähtävänä 10.1. – 9.2.2024. Luonnoksesta jätettiin 8 lausuntoa ja 3 huomautusta. Saatua palaute ja niihin laaditut vastineet ovat liitteessä vuorovaikutusraportti. Saadun palautteen perusteella kaavaan tehtiin muutoksia ja kaava on laadittu ehdotuksen muotoon.

Palautteen johdosta tehdyt muutokset:

- A-RA-aluetta pienennettiin siten, että alueella ollut luo-alue muutettiin osaksi VL-1 aluetta.
- Tullimetsän puoleista R-1-aluetta pienennettiin siten, että alueella ollut luo-alue muutettiin osaksi VR-1-aluetta.
- Uusi muinaismuisto Ruojakuoppa 3 lisättiin karttaan merkinnällä sm-1 ja Ruojakuoppa (sm-1) poistettiin museoviranomaisen lausunnon perusteella.
- Ohjeelliset ulkoilureitit poistettiin Tullimetsän puolelta.
- Uusi merkintä "Kevyen liikenteen yhteystarve" lisättiin kulkemaan Tullintieltä Tullimetsään.
- Uusi merkintä "Hulevesien kannalta tärkeä säilytettävä uoma" ja siihen liittyvä määräys lisättiin karttaan sekä määräyksiin.
- Kaavamääräyksiä tarkennettiin ja täydennettiin.

Esityslistan liitteenä on kaavakartta, kaavaselostus ja vuorovaikutusraportti.

Esittelijä Elinvoimajohtaja

Päätösehdotus Elinvoimajaosto ehdottaa kaupunginhallitukselle, että se asettaa 11.10.2024 päivätyn Matildan Tullimetsän osayleiskaavaehdotuksen nähtäville MRA 19 §:n mukaisesti 30 vrk:n ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat viranomaislausunnot.

Päätös Elinvoimajaosto hyväksyi päätösehdotuksen.

Tiedoksianto Toimistopalvelut
Maankäyttöpalvelut, kaavoitus

Kaupunginhallitus 18.11.2024
3958/10.02.02/2021

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Kaupunkikehityslautakunta	§ 189	12.12.2023
Elinvoimajaosto	§ 118	29.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Päätösehdotus   Kaupunginhallitus päättää asettaa 11.10.2024 päivätyn Matildan Tullimetsän osayleiskaavaehdotuksen nähtäville MRA 19 §:n mukaisesti 30 vrk:n ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat viranomaislausunnot.

Päätös

Tiedoksianto   Yleiskaavayksikkö

Liitteet

- Liite 16   Matildan Tullimetsä - Kaavakartta 11.10.2024 - Ehdotus
- Liite 17   Matildan Tullimetsä - Kaavaselostus 11.10.2024
- Liite 18   Matildan Tullimetsä - Vuorovaikutusraportti 11.10.2024

Kaupunginhallitus

18.11.2024

351**Salon liittyminen Terve kunta -verkoston jäseneksi**Kaupunginhallitus 18.11.2024
4976/00.04.02.00/2024

Valmistelija

hyvinvointikoordinaattori Hilpi Tanska, hilpi.tanska@salo.fi, 02 778 2155

Terve Kunta -verkosto on kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tueksi vuonna 1996 perustettu verkosto, jota Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) koordinoi. Se kokoaa yhteen kuntia, joissa hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on keskeinen strateginen linjaus ja toimintaa ohjaava periaate. Terve Kunta -verkosto kehittää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintatapoja ja rakenteita Suomessa ja edistää alaa kansainvälisesti osana WHO European Healthy Cities -verkostoa. Esityslistan oheismateriaalina on THL:n asiantuntijan kokoama esitys Terve Kunta-verkostosta ja sen toiminnasta.

Verkoston toiminnan tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Tavoitteeseen pyritään kehittämällä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategista johtamista, toimintaa ja toiminnan arviointia. Terve Kunta -verkosto on avoin kunnille ja hyvinvointialueille, jotka täyttävät liittymisen kriteerit. Verkostossa ei ole jäsenmaksua.

Salossa on vuosien varrella käyty jonkin verran keskustelua verkostoon liittymisestä, mutta asia on jäänyt keskeneräiseksi henkilövaihdoista ym. johtuen. Salo voi hakea mukaan verkostoon, mikäli täyttää esityslistan liitteenä olevat kuntien liittymiskriteerit. Verkostoon nimetään yhteyshenkilö, joka on kaupungin työntekijä sekä hänen lisäkseen nimetään luottamushenkilö. Päätöksen liittymisestä tekee kaupunginhallitus. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos käsittelee hakemuksen ja päättää mukaan pääsystä.

Verkostossa toimimisen etuja olisivat ainakin hyvien käytäntöjen tietoon saanti muilta kunnilta, Salon hyvistä käytännöistä kertominen muille verkostossa ja yhteinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn kehittäminen laaja-alaisessa asiantuntijaverkostossa, jossa Varsinais-Suomesta mukana ovat Turku, Nousiainen, Masku ja Rusko sekä laaja joukko Salon suuruisia ja Saloa suurempia kaupunkeja ympäri Suomea. Kaikkiaan verkostossa on mukana tällä hetkellä 50 kuntaa.

Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä on käsitellyt verkostoon liittymistä kokouksissaan 30.5.2024 ja 17.9.2024. Hyvinvoinnin edistämisen ohjausryhmä on päättänyt esittää, kaupunginhallitukselle, että Salo liittyy Terve kunta -verkoston jäseneksi. Ohjausryhmä on päättänyt, että esityksen liitteenä kaupunginhallitukselle toimitetaan luonnos täytetystä hakulomakkeesta sekä haun perustelut, joita THL vaatii. Verkoston Salon yhteyshenkilöksi ja toimintaa kunnassa koordinoivaksi henkilöksi ohjausryhmä esittää hyvinvointikoordinaattori

Kaupunginhallitus

18.11.2024

Hilpi Tanskaa ja luottamushenkilönä verkoston toimintaan osallistujaksi ohjausryhmän puheenjohtaja Karoliina Vierjoki-Väättäistä.

Hakemus sekä hakemuksen perustelut liittymiseksi Terve kunta -verkoston jäseneksi ovat esityslistan liitteenä. Hakemus perusteluineen on hyväksytty Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmässä 30.5.2024 ja sitä on valmistelijan toimesta pieneltä osin päivitetty ajantasaiseksi sekä lisätty 17.9.2024 ohjausryhmässä esitetty luottamushenkilö.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että Salo hakee mukaan Terve kunta-verkoston liitteenä olevalla hakemuksella sekä hakemuksen perusteluilla.

Päätös

Tiedoksianto

Hyvinvointikoordinaattori
Hyvinvoinnin edistämisen ohjausryhmän puheenjohtaja

Liitteet

Liite 19 Terve kunta liittymishakemus Salo
Liite 20 Salon perustelut Terve Kunta verkostoon liittymiseksi

Oheismateriaali

Terve Kunta verkosto 2024 esittely THL

Vapaa-ajan lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 69 03.10.2024
18.11.2024

352

Museoiden yhteisvaraston rakentamispäätös

Vapaa-ajan lautakunta 03.10.2024 § 69

Valmistelija

Kulttuuripäällikkö Mikko Nortela, mikko.nortela@salon.fi, 050 471 1987,
Museonjohtaja Susanna Luojus, susanna.luojus@salon.fi, 044 778 4900,
Intendentti Mikko Kero, mikko.kero@salon.fi, 044 778 4902

Salon Vapaa-ajanlautakunta on kokouksessaan 19.9.2024 hyväksynyt Salon museokokoelmien yhteisvarastohankkeen edistämisen ja päivitetyn hankesuunnitelman. Hankesuunnitelma on pykälän liitteenä.

Museoiden perustehtävä on tallentaa historiaa, tutkia sitä ja esittää siitä yleisölle mm. näyttelyiden ja erilaisten julkaisujen muodossa koosteita [Museolaki 314/2019 § 2 ja § 5]. Tallentaminen tapahtuu pääasiassa esinekokoelmaa ja arkistoa kartuttamalla. Salon historiallisella museolla (SAMU) on yhdeksän historiallista, osin rakennusperintö- tai kaavasuojeltua museokohdetta. Näiden lisäksi museo hallinnoi näyttelyiden ja kokoelmien osalta 21 rakennusta sekä kuutta varastotilaa muissa rakennuksissa. Esineistöä historiallisella museolla on noin 50 000 objekta, lisäksi valokuvia 17 000 kappaletta ja kirjoja 8 800. Taidemuseo Veturitallin kokoelmiin puolestaan kuuluu noin 2.400 teosta, joista noin puolet on sijoitettuna kaupungin eri toimipisteisiin ja Varhan tiloihin.

Yhteisvarastohanke on käynnistynyt vuonna 2023 siksi, että Salon museoiden kokoelmia on hyvin monessa ja valitettavan usein käyttöön sopimattomassa tilassa. Salon historiallisen museon kokoelmia on 39 eri tilassa ympäri Saloa:

- Halikon museo, jonka ongelmana vaihteleva kosteus ja hiiriongelma.
- Meritalon museo.
- Perniön museo, jossa kokoelmia kahdessa rakennuksessa.
- Ploomingin torppa, jonka sisäkatto on osittain romahtanut, esineiden päällä on valkoista hometta, lämpötilaan ja kosteuteen ei voi vaikuttaa ja talossa on myös tuholaisongelma.
- Trömperin kestäkievari, jossa lämmitys on vain yhdessä huoneessa ja jossa on tuholaisongelma.
- Kiikalan kotiseutumuseo, jonka seitsemästä rakennuksesta osan katto vuotaa, esineistöä on tuhoutunut ja homehtunut, lämmitystä ja kosteudensäätöä ei ole ja kohteessa on tuholaisongelmaa. Kohteen inventointi on keskeytetty työturvallisuussyistä.
- Suomensjärven kotiseutumuseo, jonka katosta tippuu kondenssivettä, esineistöä on tuhoutunut ja homeessa, lämmitystä ja kosteudensäätöä ei ole, ja ”normaalien” tuholaiden lisäksi kohteessa on lepakkoja ja niiden jätöksiä. Pihapiirissä myös museoon kuulumaton rakennus, jonka katto on sortunut ja luultavasti on museolle lahjoitettua irtaimistoa. Kohteet ovat yksityisellä tontilla vaikka museorakennus on lahjoitettu kaupungille.

Vapaa-ajan lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 69 03.10.2024
18.11.2024

- Elektroniikkamuseo, jossa on tallessa myös muita kokoelmia. Kohde on vuokratiloissa.
- Pieni kokoelma Samun toimistossa ja taidemuseo Veturitallissa, jossa ainoana tilana on kunnolliset museaaliset olosuhteet.
- Saktassa kolmen kohteen kokoelmia, rakennus puretaan ja esineistö siirretään Asemakadun päiväkotiin, joka on sisäilmakohde.
- Lupajan navetta, jonka ikkunoita on rikki, lämmitys puuttuu, kosteusvaihtelu on suurta ja tuholaisongelman lisäksi ongelmana on yhteiskäyttö kaupungin huoltomiesten kanssa – museoesineiden keskellä on mm. traktori, jonka tieltä esineitä on siirretty omatoimisesti.
- Lupajan kuivuri, jonka katto vuotaa, ikkunoita ja ovia on rikki, lattialla kasvaa sieniä jne.
- Lupajan lato, jonka olosuhteet vaihtelevat, tuholaisongelman lisäksi esimerkiksi yhteiskäyttö kaupungin huoltomiesten kanssa on vaaraksi esineistölle.
- Paarskylän kartanon navetta, joka on yksityisessä omistuksessa eikä kokoelmien säilytyksestä ole löytynyt kirjallista sopimusta, tuholaisongelma.
- Franssintalo, joka ei enää ole kaupungin omistuksessa. Kosteus ulkoilman mukaan, osa esineistä kostealla maapohjalla, osa avovintillä, tuholaisongelma ja yhteiskäytön mukanaan tuomia ongelmia, vuokrasopimus päättymässä eikä omistaja halua somia uutta.
- Taitojen tupa, joka kuuluu Fransintaloon ja jossa pitkälti samat ongelmat.
- Teijon paja, jossa museoesineet ovat käytössä olevassa sepän pajassa muun esineistön seassa.
- Mathildedalin satama, valvoton ja lämmittämätön tila.
- Itäkeskus Majakka, säilytyksessä vanhuspalveluiden käyttöön laadittu Muistelusalkku.
- Muisteluyhdistys, säilytyksessä vanhuspalveluiden käyttöön laadittu Muistelusalkku.
- Rikalan krouvi, säilytyksessä Rikalanmäeltä löydetyn Gicelin-miekan ennallistus.
- Perniön kirkko ja seurakunta, säilytyksessä kirkosta Perniön museon kokoelmiin lahjoitettua esineistöä.
- Salon pääkirjasto, säilytyksessä Raamattu 1600-luvulta.
- Wiurilan kartano, kolmessa rakennuksessa esillä ja säilytyksessä lähinnä rekiä ja vaunuja. Kellarinvintin ja ladon osalta tiloissa ei ole lämmitystä ja niissä myös tuholaisongelmaa.
- VPK:n tilat.
- Kaupunginvarikko.
- Lasipaviljonki jokirannassa.

Historiallisen museon esineiden koko vaihtelee hyvin pienistä arkeologisista löydöistä aina suuriin ajokaluihin sekä tuotantohistoriallisiin koneisiin ja laitteisiin. Nykytilanteessa kokoelmien hoito, käsittely ja tutkiminen on käytännössä mahdotonta tilanahtauden, rakennusten huonosta kunnosta johtuvan vaarallisuuden sekä sisäilmaongelmien vuoksi.

Vapaa-ajan lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 69 03.10.2024
18.11.2024

Historiallisen museon lisäksi myös taidemuseo Veturitallin kokoelmaa on sijoitettu Veturitalli-rakennuksen ulkopuolelle. Taidekokoelmasta on noin 50% sijoitettuna kaupungin eri toimipisteisiin sekä Varhan tiloihin. Nykyiset Veturitallissa sijaitsevat taidevarastot ovat täynnä, paisuntatilaa on kokoelmaevakuointien vuoksi syksyllä 2023 rakennettu Ylhäistentie 2:n kiinteistöön ja tilaa vaativia veistoksia on varastoitu lisäksi muihin tiloihin, joissa niiden käsittely on tilanahtauden ja epäsopevuuden vuoksi vaikeaa ja vaarallista. Kokoelmatyössä ei toteudu työ- eikä esineturvallisuus. Osa teoksista on kooltaan niin suuria, etteivät ne edes mahdu olemassa oleviin taidevarastoihin. Kaupungin kiinteistöjen sisäilmaongelmien vuoksi puhdistettavia tai eristettäviä taideteoksia ei tällä hetkellä pystytä käsittelemään asianmukaisesti. Taidemuseo ei pysty noudattamaan tältä osin ammatillisesti ylläpidetyn ja hoidetun museon standardeja.

Huonoista tiloista suojaan siirrettäville esineille on saatava tarpeeksi tilaa, sillä esinepoistoja ei tule museoeettisten sääntöjen mukaan tehdä säilytystilan puutteeseen vedoten. Olosuhteista johtuen esineistöä on menetetty ja sitä tuhoutuu koko ajan lisää. SAMU ja Veturitalli eivät tällä hetkellä pysty vastaanottamaan esinelahjoituksia. Tämä on vastoin sekä museon omaa toimintasääntöä ja museolakia että museon tärkeintä tehtävää. Asialliset säilytysolosuhteet ovat myös edellytys museoiden valtiosuuden saamiselle. Valtiosuuden vuosittainen vaikutus Salon kaupungille on (2024) 251.810 euroa.

Hankeselvityksessä huomioitiin kaupungin muut mahdolliset tilat ja vuokratilat, mutta koska yhteisvaraston käyttöaika on erittäin pitkä, jouduttiin vuokraus poistamaan vaihtoehtoista. Kaupungilta ei myöskään löytynyt muokattavissa olevia tiloja.

Kaupunki osoitti rakennukselle kaksi vaihtoehtoista paikkaa, joista maaperän ja muiden seikkojen perusteella päädyttiin Riikin teollisuusalueelle Riihitiellä.

Hankesuunnitelma aloitettiin tähtäämällä 200 vuoden käyttöikään ja täydellisiin sisäilmaolosuhteisiin. Esineistö ja sen liikuttaminen vaativat tilaa ja korkeutta, joka myös vaikutti suunnitelmiin. Ensimmäisen suunnitelman kustannusarvio oli 6.765.000 € eli 3.305 €/m². Suunnitelmaa kuitenkin kevennettiin samalla kun käytettävyyttä parannettiin ja tiloja lisättiin. Tuorein kustannusarvio on 5.330.000 € ja 1.990 €/m². Säästöjä on saatu mahdollisimman yksinkertaisilla rakenteilla, muutoksilla betonirauδοitukseen ja sähköjärjestelmiä keventämällä. Myös kosteusolosuhteiden hallinta on poistettu, mutta se voidaan lisätä myöhemmin jo toimivaan rakennukseen. Suunniteltu pinta-ala on yhteensä 2.680 m². Pinta-alaa suunnitellessa on arvioitu, että osa esineistöstä joudutaan nykyisten säilytysolosuhteiden takia poistamaan luetteloista.

Uusi suunnitelma on hyvin vertailukelpoinen niihin ratkaisuihin, joihin on päädytty esimerkiksi Kajaanissa (20.000 esinettä, 2.000 m²), Hämeenlinnassa (50.000 esinettä ja 200.000 valokuvaa, n. 2.000 m², taidemuseon säilytystilat erikseen), Hyvinkäällä (2.600 taideteosta, n. 8.000 esinettä ja 170.000 valokuvaa, osa tiloista kokonaan

Vapaa-ajan lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 69 03.10.2024
18.11.2024

olosuhdesäänneltyä), Kouvolassa (n. 4.100 taideteosta, 35.500 esinettä ja 132.000 valokuvaa, suurelta osin olosuhdesäänneltyä tilaa, osa taidekokoelmista Museovirastolta vuokratuissa tiloissa) ja Kotkassa (n. 2.000 taideteosta, 37.000 esinettä ja 500.000 valokuvaa, 2.207 m², valokuvakokoelmat eri tiloissa, uusi kokoelmakeskushanke vireillä). Osalla verrokkikunnista ei ole yhtä museovarastoa, mutta kaikissa soittokierroksella tavoitetuista paikkakunnissa tilat ovat vähintään lämmitettyjä. Lisäksi suuremmilla kaupungeilla on omia ratkaisuja ja Salossakin osa esineiden konservoinnista ja säilytyskuntoon saattamisesta tullaan tekemään yhteistyössä esimerkiksi Turun museokeskuksen kanssa.

Museoiden yhteisvaraston rakentaminen on edellytys sille, että Salon paikallismuseoverkkoa voidaan kehittää. Tällä hetkellä esineille ei ole mielekkäitä sijoituspaikkoja kiinteistöjen pientenkään korjausten ajaksi, eikä mahdollisesti museoverkosta poistuvien kohteiden esineistöä voida sijoittaa. Esineitä ei myöskään voida lainata muille museoille näyttelyihin, sillä esineiden nykyiset säilytysolosuhteet voivat olla riski yhteisnäyttelyiden muille esineille.

Valtion rahoitus vastaaville hankkeille on ollut lähivuosina 25 – 30%. On oletettavaa, että vuoden 2024 aikana tehty rahoitushakemus on taloudellisesti kannattavampi kuin asian siirto vuoteen 2025.

Liite: Hankesuunnitelma - Salon museoiden yhteisvarasto, NMD Arkkitehdit oy

Esittelijä	Sivistyspalveluiden johtaja
Päätösehdotus	Vapaa-ajan lautakunta päättää hyväksyä hankesuunnitelman ja esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle museovaraston rakentamista vuonna 2025.
Päätös	<p>Petteri Rissanen ehdotti Juha Björkstrandin kannattamana, ettei rakentamispäätöstä tehdä ennen kuin on uudelleentarkasteltu mitä tiloja kaupungilla on tarjota ja Varhailta mahdollisesti vapautuu. Näistä tiloista on arvioitava ovatko ne kelpoisia ja edullisempia tiloja varastointiin.</p> <p>Puheenjohtaja totesi, että oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus asian palauttamisesta uudelleentarkasteluun, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti, että toimitetaan nimenhuutoäänestys. Ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat jäsen Rissanen ehdotusta äänestävät EI. Puheenjohtajan ehdotus äänestystavasta hyväksyttiin. Suoritettua äänestyksessä</p> <p>Esittelijän pohjaehdotus sai 9 JAA ääntä (Keto-oja, Jaakkola, Alanko, Blomqvist, Järvinen, Karp, Laaksonen, Martyogova, Vierjoki-Väätänen) Jäsen Petteri Rissanen ehdotus sai 2 EI ääntä (Rissanen, Björkstrand) Poissa 2 (Hirvimäki, Leppähaara)</p>

Puheenjohtaja totesi, että päätökseksi tuli äänin 9 - 2 esittelijän ehdotus ja

Vapaa-ajan lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 69 03.10.2024
18.11.2024

asian käsittelyä päätettiin jatkaa.

Vapaa-ajanlautakunta hyväksyi hankesuunnitelman ja esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle museovaraston rakentamista vuonna 2025.

Tiedoksianto

NMD Arkkitehdit oy
Tekninen johtaja
Talonsuunnitteluarkkitehti
Toimistopalvelut

Kaupunginhallitus 18.11.2024
115/00.01.02.02/2024

Valmistelija

Sivistyspalveluiden johtaja Pia Stoor, pia.stoor@salon.fi, 044 778 4001
Kulttuuripäällikkö Mikko Nortela, mikko.nortela@salon.fi, 050 471 1987

Museoiden perustehtävä on tallentaa historiaa, tutkia sitä ja esittää siitä yleisölle mm. näyttelyiden ja erilaisten julkaisujen muodossa koosteita (Museolaki 314/2019 § 2 ja). Tallentaminen tapahtuu pääasiassa esinekokoelmaa ja arkistoa kartuttamalla, ja toimiva kokoelma sekä kokoelmapoliittinen ohjelma ovat myös vaatimuksena museon valtiosuudelle (314/2019 § 5). Nämä periaatteet pohjaavat suomalaisen lainsäädännön lisäksi kansainvälisiin sopimuksiin, ja kulttuuriperinnön säilyminen on keskeisiä arvoja myös Valtioneuvoston periaatepäätöksessä kulttuuriperintöstrategiasta 2023–2030 (Valtioneuvoston julkaisuja 2923:7).

Salossa museotoiminnan järjestäminen lain hengen mukaisesti riippuu sekä henkilöresursseista että kokoelmien säilytyksestä ja esittelystä. Tällä hetkellä kokoelmia on erittäin monissa tiloissa, joista suuri osa ei täytä edes säilytyksen perusvaatimuksia. Esineistöä tuhoutuu, kokoelmaa ei voida esitellä asiallisesti eikä museo voi täyttää myöskään perustehtävänsä kokoelmien kartuttamisesta tulevaisuuden varalle.

Vapaa-ajanlautakunta on hyväksynyt hankesuunnitelman uusista museoiden yhteisvaraston tiloista. Osana hankesuunnitelmaa on käyty läpi sekä kaupungin vapaana olevat tilat että yksityisiä tiloja. Kulttuuripäällikkö on lokakuussa 2024 lisäksi käynyt tutustumassa kahteen yksityiseen tilaan, jotka on yhteisymmärryksessä omistajien kanssa todettu museon varastokäyttöön sopimattomiksi. Tilojen muokkaaminen uuteen käyttöön olisi joko täysin mahdotonta tai taloudellisesti kannattamatonta.

Molemmissa tiloissa oli vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä, joka olisi pitänyt vaihtaa toiseen lämmitysmuotoon riskien välttämiseksi. Kattorakenne olisi myös täytynyt muuttaa, koska molemmissa tiloissa oli riskin aiheuttavia kattokaivoja. Toisessa kohteista oli sprinklaus, jota ei nykylainsäädännön mukaan ole helppoa poistaa mutta jota ei

Vapaa-ajan lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 69 03.10.2024
18.11.2024

museovarastossa voi olla. Sammutusjärjestelmät eivät nykyisellään muutenkaan soveltuneet museovarastolle.

Toisen varaston rakenne pohjaa liimapalkkeihin, mitkä ovat tuhoeläinten kannalta riski museovarastolle. Molempien kohteiden seinät olivat myös liian kevytrakenteisia museovaraston vaatimuksiin. Osa seinärakenteesta olisi muutostyön yhteydessä ehkä säilytettävissä, mutta käytännössä sekä ulko- että sisäseinät tulisi rakentaa uudelleen.

Museovaraston vaatima palo-osastointi tarkoittaisi, että molemmissa saneerauskohteissa täytyisi käytännössä rakentaa uusi rakennus vanhan hallin sisään. Kummassakaan hallissa ei ollut tämän vaatimaa vapaata korkeutta, joten pinta-alaa pitäisi kasvattaa merkittävästi. Myös savukaasujen poistojärjestelmät pitäisi suunnitella uudestaan molemmissa kohteissa. Tilapalvelujen kanssa tehdyn arvioinnin mukaan käytännössä muutostöiden hinta vastaa uuden varaston rakennuskuluja.

Museovaraston hyväksytty hankesuunnitelma on mitoitettu niin, että sinne ei tulla siirtämään kaikkea kokoelmien esineitä. Osa esineistä on sijoitettu mielekkäisiin kohteisiin, osa taas on tuhoutunut nykyisten olosuhteiden takia kuntoon, jossa niillä ei ole museaalista arvoa. Karsiminen tehdään Museolain edellyttämän kokoelmapolitiittisen ohjelman mukaisesti.

Tilaan on suunniteltu kontrolloitu lämpötila sekä optio kosteuden kontrolloimiselle. Muut tilan vaatimukset ovat rakennusteknisiä. Rakennuksen käyttöikä tulee olla yli 150 vuotta ja se on voitava palo-osastoida moneen osaan. Esimerkiksi kattokaivot, sprinklausjärjestelmät ja vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä ovat tällaisessa kohteessa riskejä, joita ei voida ottaa. Sammutusjärjestelmät täytyy suunnitella niin, että varastotiloissa ei normaalisti ole paineistettuja vesijohtoja.

Toinen tärkeä tekijä on kulku tiloista toiseen trukeilla. Noin puolet suunnitellusta tilasta on korkeudeltaan noin kuusi metriä, jotta neliöitä on voitu säästää. Muun tilan vapaa korkeus on noin neljä metriä neliöiden tehokkaan käytön takia. Suuri osa suurehkostakin esineistöstä säilytetään hyllyissä tilan säästämiseksi. Kulku ei saa muodostaa riskiä sille, että tilaan pääsisi eläimiä tai kasvustoja. Tämä on huomioitu karanteenitilojen lisäksi myös rakennusmateriaaleissa, joten käytännössä ainut vaihtoehto on betoni.

Näillä reunaehdoilla esitetty hankesuunnitelma on neliöhinnaltaan vähintään kilpailukykyinen muiden kaupunkien nykyaikaisten museovarastojen kanssa.

Museokokoelmien yhteisvarastoon on mahdollista saada valtion rahoitusta n. 25-30 % investoinnin kustannuksista. Avustuksen suuruuteen vaikuttaa valtion avustuksen rahoitusosuuden suuruus sekä investoinnin lopulliset kustannukset. Rakentaminen tulee aloittaa samana vuonna kun päätös avustuksesta on myönnetty. Avustuksista päätetään vuosittain. Vuoden 2026 avustusta voidaan hakea loppuvuodesta 2025.

Vapaa-ajan lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 69

03.10.2024
18.11.2024

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy museoiden yhteisvaraston hankesuunnitelman.

Päätös

Tiedoksianto

Toimistopalvelut

Liitteet

Liite 21 Hankesuunnitelma - Salon museoiden yhteisvarasto, päivitetty
Rev.A: 6.9.2024

Oheismateriaali

Ei-julkinen asiakirja

Kaupunginvaltuusto	§ 34	15.04.2024
Opetuslautakunta	§ 94	01.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

353

Nuorisovaltuuston ym. valtuustoaloite aamupalakokeilun jatkamisesta ja laajentamisesta

Kaupunginvaltuusto 15.04.2024 § 34

Valmistelija

Enni Paananen ym. tekivät seuraavan aloitteen:

Nuorisovaltuuston valtuustoaloite aamupalakokeilun jatkamisesta ja laajentamisesta

Salon lukiossa kokeiltiin syksyllä 2023 aamupalan tarjoilemista opiskelijoille kolme kertaa viikossa, tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin. Aamupala oli lukiolla erittäin suosittu ja tykätty, ja tänä keväänä aamupalakokeilun päättymistä on harmiteltu Salon lukiolla. Kokeilun jatkamista ehdotettiin 2023 joulukuun talousarviokokouksessa, mutta valtuusto päätyi ponsiesitykseen.

Vaikka aamupalaa pidetään päivän tärkeimpänä ateriana, vuoden 2023 kouluterveyskyselyn mukaan salolaisista lukiolaisista peräti 37 prosenttia ei syö aamupalaa joka aamu. Perusopetuksessa osuus on vielä suurempi: 46 prosenttia ei syö aamupalaa Salossa joka aamu. Se on neljä prosenttiyksikköä enemmän kuin koko maassa.

Nuorisovaltuusto esittää lisätalousarviota, jolla aamupalan tarjoilemista jatkettaisiin Salon lukiossa syyslukukauden alettua kolme kertaa viikossa samalla tavalla kuin 2023 syksyllä. Yhden opiskelijan aamupalan hinnaksi kaupunki on laskenut 2,20 euroa (€). Lisäksi esitämme, että kaupunki selvittää aamupalan laajentamista muihin lukioihin ja yläkouluihin talousarvioon 2025 parhaaksi katsomallaan tavalla ja että aamupala laajentuisi myös muihin kouluihin vuoden 2025 alusta.

Aamupalakokeilun aikana Salon lukiossa huomattiin, että aamupalahetket olivat paljon enemmän kuin pelkkää aamupalaa. Hetket olivat yhteisöllisiä ja sosiaalisia, kun opiskelijat kokoontuivat hyvissä ajoin ennen koulupäivän alkua ravitsevan aamupalan merkeissä. Lukiolaisten koulupäivät lähtivät käyntiin innostuneissa tunnelmissa, ja aamun ensimmäisillä tunneilla oppilaat jaksoivat keskittyä tuntien sisältöihin huomattavasti paremmin kuin yleensä. Salon Seudun ammattiopistossa puuroaamupalaa on jo tarjottu pidemmän aikaa, millä on havaittu hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä parantavia vaikutuksia.

Salon lukion aamupala täydentäisi myös kaupungin strategian päämäärää elinvoimaisesta ja hyvinvoivasta Salosta. Edellä mainitut aamupalapäivät ovat samalla lajivalmennuspäiviä. Urheilua kilpailullisesti harrastavat nuoret käyvät aamuharjoituksissa, jonka jälkeen he pääsevät palautumaan lukion aamupalan äärellä.

Nuorisovaltuutettu Enni Paananen, Salossa 15.4.2024

Kaupunginvaltuusto	§ 34	15.04.2024
Opetuslautakunta	§ 94	01.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Mika Laitinen
Heikki Tamminen
Kalle Räike
Stina Siikonen
Ari Aalto
Saku Nikkanen
Mikko Lundén
Simo Paassilta
Marjaana Mänkäri
Karoliina Vierjoki-Väätäinen
Arttu Karhulahti
Mika Nummenpalo
Janne Väistö
Pekka Salomaa
Jerina Wallius
Kaarlo Alanko
Osmo Friberg

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen valmisteltavaksi.

Tiedoksianto Tekninen johtaja
Ravitsemis- ja puhtaanapitopäällikkö

Opetuslautakunta 01.10.2024 § 94

Valmistelija opetusjohtaja Inkeri Lahti, inkeri.lahti@salon.fi, 02 778 4688, ravitsemis- ja puhtaanapitopäällikkö Anu Sorvari-Happonen, anu.sorvari-happonen@salon.fi, 02 778 5900, hyvinvointikoordinaattori Hilpi Tanska, hilpi.tanska@salon.fi, 02 778 2155, lehtori Fiia Lujasmaa, fiia.lujasmaa@salon.fi, 02 778 9712

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 4.12.2023 § 97 ”Vuoden 2024 talousarvio ja toiminnalliset tavoitteet, taloussuunnitelma vuosille 2024-2026 sekä investointiohjelma 2024–2028” tehtiin seuraava ponsiesitys:

”Kokoomuksen valtuustoryhmä esittää, että lukion aamupalakokeilua jatketaan yhdellä vuodella.

Perusteena jatkamiselle on lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen ja se, että pidemmän kokeilun myötä aikaansaatu tulosten ja vaikutusten kattava havainnointi olisi mahdollista verrattuna nyt tehtyyn lyhyeen kokeiluun, joka lähinnä osoitti sen, että järjestely ylipäänsä on toteuttavissa ja että sille on kysyntää. Tähän mennessä saatujen kokemusten perusteella on tunnistettu tarve lisähenkilöresurssille aamupalatarjoilun järjestelyihin, ja sen mahdollistamiseksi ravitsemis- ja

Kaupunginvaltuusto
Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 34 15.04.2024
§ 94 01.10.2024
18.11.2024

puhtaanapitopalveluiden toimintakuluihin esitetään lisättäväksi 20 000 euroa.

Aamupalakokeilun tulosten ja havaittujen vaikutusten pohjalta tullaan arvioimaan järjestelyn jatkamista huomioiden Salon kaikki lukiot. Valtuutettu Simo Paassilta ehdotti Timo Lehden ja Jonna Nyysösen kannattamana ponsiesitystä: Salon lukiossa tehdyn aamupalakokeilun pohjalta tulee selvittää mahdollisuus aamupalan tarjoamiseen kaikissa Salon lukioissa.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana oli tehty kannatettu muutosehdotus, josta oli äänestettävä.

ÄÄNESTYS 2:

Puheenjohtaja esitti, että pohjaesitystä kannattavat äänestävät JAA ja Räikkeen muutosehdotusta kannattavat äänestävät EI.

Hyväksyttiin äänestystapa.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 40 JAA-ääntä ja 11 EI-ääntä, yhteensä 51 ääntä. Äänestysluettelo on tämän pöytäkirjan liitteenä. Puheenjohtaja totesi, että äänestyksen voitti kaupunginhallituksen pohjaesitys.

Valtuuston puheenjohtaja tiedusteli voiko kaupunginvaltuusto olla yksimielinen Paassillan ponsiesityksestä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti Paassillan ponsiesityksen.”

AAMUPALAKOKEILUN JATKAMINEN JA LAAJENTAMINEN

Ponnessa edellytetään, että aamupalatarjoilu selvitetään kaikkien Salon lukiodien osalta eli Salon, Halikon ja Perniön lukiodien osalta. Valtuustoaloitteessa on esitetty aamupalatarjoilua kolmesti viikossa eli maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin. Valmistelussa kustannukset on laskettu kolmen viikoittaisen aamupalan osalta. Aloitteessa on mainittu myös yläkoulujen aamupalatarjoilu, mutta valmistelussa on päädytty yläkoulujen osalta välipalatarjoilun selvittämiseen aamupalan sijaan kouluruokasuositukseen perustuen.

Aloitteen valmistelussa on otettu huomioon lukiolaisten ja yläkoululaisten yhdenvertaisuus. Sekä yläkoululaisilla että lukiolaisilla on pitkiä koulumatkoja ja mahdollisesti pitkiä koulupäiviä. Näin ollen sekä lukiokoulutuksen opiskelijoiden että yläkoulun oppilaiden on tärkeää huolehtia riittävästä ravinnosta osana hyvinvointia.

Syksyn 2023 aamupalakokeilu Salon lukiossa

Kaupunginvaltuusto
Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 34 15.04.2024
§ 94 01.10.2024
18.11.2024

Salon lukiossa toteutettiin aamupalakokeilu lukion apulaisrehtorin, ravitsemispalvelujen lukion ruokapalveluvastaavan ja ravitsemistyöntekijän aloitteesta viime vuoden lopulla noin kahden kuukauden ajan. Lukio maksoi aamupalaan käytetyistä elintarvikkeista ravitsemispalveluille kaksi euroa/ asiakas. Olennaisin ja suurin kustannus oli tarvittava työvoima palkkoineen eli henkilöstökulut. Salon lukion aamupalatarjoilukokeiluun tarvittiin lisää henkilökuntaa astiahuoltoon. Aamupalakokeilun ajalle tämä välttämätön työapu järjestyi maahanmuuton kotoutuskoulutuksesta, josta henkilöstökuluja ravitsemispalveluille ei muodostunut. Kaikki muut kulut ohjautuivat ravitsemispalveluille.

Kuten nuorisovaltuuston valtuustoaloitteesta selviää, aamupalakokeilu onnistui hyvin ja sen laajennuksen koetaan mm. lisäävän yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia ja täydentävän kaupungin strategista päämäärää elinvoimaisesta ja hyvinvoivasta Salosta. Lukion rehtori on raportoinut kokeilun sujuneen hyvin.

Valtakunnalliset ruokailusuositukset

Kouluruoan kehittämissuunnitelmassa välipalasta todetaan näin:
"Kouluruokailusuosituksen mukaan oppilaille tulisi lounaan lisäksi järjestää mahdollisuus maksuttomaan ja ravitsevaan välipalaan, jos koulun oppitunnit jatkuvat pidempään kuin kolme tuntia koululounaan jälkeen. Koulumatkat ja koulukuljetusten odotusajat pidentävät koulupäivää, ja se tulee ottaa huomioon ateria-aikojen ja välipalojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Kouluruokailusuosituksen mukainen välipala on osa opetuksen järjestämistä ja kouluaikeista ruokailua, jonka suunnittelussa ja toteutuksessa tulee noudattaa ravitsemussuositusten mukaisia periaatteita."

Salon lasten ja nuorten tilanne koulupäivän aterioiden osalta

Salon vuoden 2023 hyvinvointiraportissa todetaan mm. seuraavia asioita lasten ja nuorten aamupalan ja lounaan syömiseen liittyen: *"Vuoden 2023 kouluterveyskyselyn perusteella Salon 4.-5-luokkalaisten ja 8.-9.-luokkalaisten sekä toisen asteen opiskelijoiden ravitsemusterveysten haasteita edelleen ja yhä kasvavassa määrin ovat riittämätön aamupala, valikoiva tarjottu lounaan hyödyntäminen ja hyvinvointia edistävien välipalojen puuttuminen tai niiden korvaaminen ratkaisulla, joiden vaikutukset terveyteen mietittyvät."*

Kouluikäisten aamupalan väliin jättäminen tai koulussa jaksamisen kannalta riittämättömäksi jäävä aamiainen on perheiden vastuulla, mutta aamiainen toteutuu kodeissa vaihtelevasti. Aamupalan voimalla kuitenkin tehdään puolet koulupäivän työstä ja sen väliin jättäminen vaikuttaa monin tavoin keskittymiseen, työkykyyn ja mielialaan. Nuorten osuus, jotka eivät syö aamupalaa joka arkiamu, on 8-9 lk. tyttöjen osalta kasvanut (50 % > 54 %) ja saman ikäisten poikien osalta pienentynyt (43 % > 36 %) neljässä vuodessa. Sama huolestuttava kehitys on nähtävissä myös 4-5-luokkalaisissa, joista 34 % ei syö säännöllisesti aamupalaa ennen kouluun

Kaupunginvaltuusto
Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 34 15.04.2024
§ 94 01.10.2024
18.11.2024

lähtöä, kun koko Suomessa osuus on 30 %. Aamupalan väliin jättävien lasten ja nuorten osuus on huolestuttavan suuri ja syömättömyys vaikuttaa negatiivisesti heidän jaksamiseensa ja mielialaansa.

Välipalan tarjoamisessa Salon kouluissa ei ole tällä hetkellä yhtenevää, suosituksia vastaavaa toimintamallia. Kouluruokailusuosituksen mukaan oppilaille tulisi lounaan lisäksi järjestää mahdollisuus maksuttomaan ja ravitsevaan välipalaan, jos koulupäivä matkoineen kestää yli kolme tuntia koululounaan jälkeen.

Kouluterveyskyselyssä ammattilaisten valmistaman ja kolmanneksen päivän ravintotarpeesta tarjoavan täysipainoisen aterian kaikki osat ilmoittaa nauttivansa vain harva koululainen. Lounaan syömisen osalta tilanne on kuitenkin aamupalan syömistä parempi ja koko Suomen lukuihin verrattaessa huomattavasti parempi. Koko Suomessa 8–9-luokkalaisista koululounasta ei syö päivittäin 38 % nuorista, kun Salossa vastaava luku on 22 %.”

Salon lukioiden 1–2 luokkalaisten osalta vuoden 2023 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan aamupalaa jokaisena arki-aamuna ei syö 37,3 % nuorista, luku on kasvanut kahdella prosenttiyksiköllä vuodesta 2021. Pojista 40,3 % ja tytöistä 34,7 % jättää aamupalaja syömättä. Koululounasta ei jokaisena arkipäivänä syö 22,2 % lukiolaisista.

Kasvuikäisen ravitsemuksen vaikutukset koulutyöskentelyn onnistumiseen ja oppimiseen ovat merkittävät. Aamupalan ja koululounaan syömiseen liittyvä, hyvä ravitsemustila on selvässä yhteydessä koulunkäynnin mieluisuuden kokemiseen. Aamupalan, lounaan tai molempien aterioiden väliin jättäminen on yhteydessä opetuksen seuraamisen vaikeuksien, myöhästymisten, luvattomien koulupoissaolojen, sairauspoissaolojen ja koulu-uupumuksen kokemisen kanssa.

Perusopetuksen valmius välipalatarjoilujärjestelyihin ja -valvontaan

Mikäli välipalaa yläkoulussa tarjottaisiin, se pitäisi ensisijaisesti tarjota vain niille oppilaille, joiden koulupäivä koulumatkoineen jatkuu yli kolme tuntia lounaan jälkeen. Tällöin osassa yläkouluja oppilasmäärä mahtuisi koulun ruokalaan ja valvonta saadaan järjestettyä olemassa olevin resurssein. Kuitenkin esim. Moision koulussa välipalatarjoilu aiheuttanee muutoksia koulupäivän rakenteeseen. Välipalatarjoilua varten tarvitaan todennäköisesti lisää taukoja. Koulun ruokalaan mahtuu kerrallaan kolmasosa koulun oppilaista. Välipalaan tarvittavat tauot tulisivat keskelle iltapäivän taide- ja taitoaineiden sekä valinnaisaineiden tunteja. Liikuntatunnit järjestetään osittain muissa kuin koulun tiloissa, joten välipala pitäisi näissä tilanteissa pystyä ottamaan mukaan koululta. Opetushenkilöstöllä on jo nykytilanteessa paljon valvontoja oppituntien lisäksi. Välipalatarjoiluun liittyvät valvonnat lisäävät opettajien työmäärää. Maksuttoman välipalan tarjoaminen vain sellaisille oppilaille, joille se kouluruokasuositusten mukaan kuuluu, aiheuttaa myös toisenlaisen valvonnallisen haasteen. Valvojalla pitää olla ajantasaiset listat niistä

Kaupunginvaltuusto
Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 34 15.04.2024
§ 94 01.10.2024
18.11.2024

oppilaista, jotka ovat oikeutettuja välipalaan, sillä välipalaan osallistuvat oppilaat vaihtuvat päivittäin. Mikäli välipalalle oikeutettuja oppilaita ei nimilistoilla valvota, saattaa välipalojen riittävyyden kanssa tulla haasteita.

Perusopetuksen rehtorit tunnistavat useita haasteita välipalan tarjoamiseen liittyen. Niistä keskeisimpinä ovat valvonnan järjestäminen, aikataululliset haasteet koulun työjärjestyksessä ja tilojen riittävyys.

Ravitsemispalveluiden valmius lukioiden aamupalatarjoiluun ja yläasteiden välipalatuotantoon

Nuorisovaltuuston valtuustoaloitteesta on laadittu laaja vaikutusten ennakoarviointi, joka on esityslistan oheismateriaalina. Se on laadittu myöhemmin esitettävän toteuttamisvaihtoehto 1 mukaan. Lisäksi on laadittu lapsivaikutusten arviointi vaihtoehtoista 1 ja 2, jotka ovat esityslistan oheismateriaaleina.

Laaja vaikutusten ennakoarviointi on tehty kolmesta eri näkökulmasta: asiakkaat, Salon kaupunki ja ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut ja yhdeksästätoista eri kohdasta eli 1. oppiminen, 2. terveys, 3. hyvinvointi, 4. yhteistyö, 5. oikeudenmukaisuus, 6. rohkeus, 7. vastuullisuus, 8. ystävällisyys, 9. kustannustehokkuus, 10. vaikuttavuus, 11. ennalta ehkäiseväisyys, 12. valmistuskeittiöt, 13. palvelu- ja jakelukeittiöt, 14. tilaus, 15. valmistus, 16. asiakaspalvelu, 17. tarjoilu, 18. astiahuolto ja hygienia ja 19. työhyvinvointi.

Arvioinnista selviää ja se todentaa edellä jo kerrottua pelkkää hyvää ja parempaa kehitystä, viihtymistä, terveyttä ja hyvinvointia. Haasteen sen sijaan asettaa ravitsemispalvelutuottajan prosessinäkökulma, sillä lisääntyvät palvelutyöt vaativat aina tekijät, aineet ja tarvikkeet.

Näkökulmasta ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut ja kohteesta prosessit: tilaus, valmistus, asiakaspalvelu, tarjoilu- ja astiahuolto ja hygienia selviää aloitteen merkittävin ja taloudellinen haaste eli ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden välttämätön lisätarve henkilökuntaan, aineisiin ja tarvikkeisiin määrärahoineen esitetyn ravitsemispalvelun onnistumiseksi. Kyseinen haaste on määritelty negatiiviseksi, sillä ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden henkilöstömäärät palkkakuluineen saatetaan katsoa liian suuriksi.

Aloite on valmisteltu kohdennettuna aamupalatarjoiluna Salon lukioon, Halikon lukioon ja Perniön lukioon kolme kertaa viikossa ja välipala viisi kertaa viikossa kaikkien yläasteiden oppilaille, joiden koulupäivä kuljetuksineen kestää yli kolme tuntia lounaan jälkeen.

Oheismateriaalista Ravun henkilökunnan lisätarve aamupala- ja välipalatarjoiluvaihtoehtoihin 05_2024, selviää aloitteiden vaatima ravitsemis- ja puhtaanapitohenkilökunnan lisätarve 24.2.2025 alkaen. Tarvittava henkilökunta palkattaisiin määräaikaaisesti 31.12.2025 asti ja syksyn 2025 aikana selviäisi kokeilun mahdollinen jatko toistaiseksi, jolloin pidempiaikaisia vaikutuksia voidaan myös arvioida.

Kaupunginvaltuusto
Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 34 15.04.2024
§ 94 01.10.2024
18.11.2024

EU:n koulumaito- ja hedelmätuki

EU:n koulumaitotuen ja kouluhedelmätuen tavoitteena on lasten ja nuorten terveellisten ruokailutottumusten edistäminen. Kaupungin ravitsemispalvelut on jo vuosia ollut tuen piirissä ja tukea saattaa ohjautua jonkin verran mahdollisesta yläasteiden välipalatarjoilusta, mm. kotimaistista omenoista ja juureksista. Olennaista on, ettei kouluhedelmätukea saada tuotteista, jotka sisältävät sokeria, rasvaa, eikä suolaa, eikä näitä tuotteita saa lisätä, eikä tuotteista saa valmistaa ruokaa. Näin ollen kotimaisista omenoista ja pilkotuista vihanneksista ja juureksista saatetaan tukea saada.

Vaihtoehdot aamu- ja välipalatarjoilujen toteuttamiseksi

Vaihtoehto 1

Lukioiden aamupalalla tarjotaan kolmesti viikossa puuro hedelmäsoseen tms. kera, näkkileipä, levite ja maito / vesi ja servietti. Kahvia ei tarjota, mutta opiskelijakunta voi selvittää kahviautomaatin hankintaa ja sen tuloilla opiskelijakunta saattaa rahoittaa myös toimintaansa. Kahvittomuus laskee aamupalan hintaa ja vähentää astiahuoltotyötä.

Lukioiden aamupalan hintaa ei tarkoin pysty laskemaan. Syksyllä 2023, ravitsemispalveluita kuunnellen, nuorisovaltuuston ym. aloitteessa aamupalakokeilun hinnaksi arvioitiin 2,20 € / asiakas ja aamupalalle osallistuivat miltei kaikki koulun opiskelijat. Kahvittoman puuroaamupalan hinta on 1,50 € / asiakas ja Salon lukioissa aamupalalle voidaan arvioida osallistuvan yhteensä enintään 800 opiskelijan. Mikäli puuroaamupalatarjoilu menestyy yhtä hyvin kuin Salon lukion aamupalakokeilu, ohjautuu kouluvuoden kustannuksiksi noin 140 000,00 €.

Yläkoulujen välipalatarjoilu on edullisempi, sillä kouluruokasuositusten mukaisesti se koostuu pestyistä hedelmistä, pestyistä ja pilkotuista juureksista ja vihanneksista, mielellään kotimaisista, näkkileivästä ja levitteestä, maidosta/vedestä ja ehkä harvoin kotimaisesta suklaajuomasta/ mehusta ja välipalakeksistä. Välipala tarjoillaan pääsääntöisesti jokaisena koulupäivänä.

Astiahuoltotyötä välipalasta ei ohjaudu paljoakaan sen sijaan biojätettä ja siivousta aiheutuu, koska ruokasalit täyttyvät ruokailijoista kaksi kertaa päivässä. Hygienian ja asiakkaiden terveysvaateet huomioiden ruokasalit pöytineen ja tuoleineen on puhdistettava niin koululounaan kuin välipalankin jälkeen.

Halvimman välipalavaihtoehdon arvioidaan olevan kotimaiset juurekset noin 15 senttiä / oppilas ja kallein kotimainen suklaajuoma noin 1,50 € / oppilas. Oppilaita yläkouluissa on noin 1728 ja mikäli puolet heistä osallistuu välipalalle päivittäin muodostuu vuosikustannukseksi noin 170 000,00 €.

Kaupunginvaltuusto	§ 34	15.04.2024
Opetuslautakunta	§ 94	01.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Mikäli määrärahat kokeilulle myönnetään vuoden 2025 talousarvioon, voitaisiin kokeilu aloittaa tarvittavien rekrytointien jälkeen aikaisintaan hiihtolomaviikon jälkeen. Kokeilu kestäisi vuoden 2025 loppuun asti, tämän jälkeen arvioidaan kokeilun jatkoa.

Vaihtoehto 2

Lukioiden aamupalakokeilua ei jatketa siitä aiheutuvien kustannusten vuoksi. Lukiolaisille tarjotaan täysipainoinen koululounas. Opiskelijan muut päivän ateriat ovat opiskelijan itsensä ja hänen perheensä vastuulla olevia aterioita. Lukio tukee opiskelijan hyvinvointia ja perheen kasvatustyötä oppilaitoksen ja kodin välisellä yhteistyöllä. Lisäksi koulu tukee kouluyhteisön yhteisöllisyyttä muiden toimenpiteiden kuten koulussa järjestettävän Mitä kuuluu? – kahvilan toiminnalla.

Lukioiden aamupalakokeilua ei laajenneta yläkouluihin aamupala- tai välipalakokeiluna. Kokeilusta aiheutuu huomattavat kustannukset ja lisäksi siitä aiheutuu toiminnallisia haasteita koulun arkeen. Yläkouluikäisille tarjotaan täysipainoinen koululounas. Oppilaan muut päivän ateriat kuuluvat perheen vastuulle. Koulu tukee perheen kasvatustyötä kodin ja koulun välisellä yhteistyöllä.

Tekninen lautakunta käsittelee aloitetta 2.10.2024 kokouksessa.

Esittelijä	Sivistyspalveluiden johtaja
Päätösehdotus	<p>Lukiolaisten hyvinvointi ja yhteisöllisyys ovat tärkeitä edellytyksiä opiskelujen onnistumiselle. Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä voidaan edistää monin eri tavoin. Näitä toimintatapoja on kuvattu ja suunniteltu lukioiden työsuunnitelmissa. Samoin voidaan todeta myös yläkoululaisten osalta. Lukioiden aamupalakokeilua ei jatketa, eikä yläkouluissa aloiteta välipalatarjoilua oppilaille.</p> <p>Opetuslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee valmistelun mukaisen vastauksen aloitteeseen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.</p>
Päätös	<p>Kirsi-Maria Jokinen ehdotti Jukka Huttusen kannattamana, että lukioiden aamupalakokeilua jatketaan ja laajennetaan kaikkiin lukioihin.</p> <p>Puheenjohtaja totesi, että oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus, joten asiasta on äänestettävä.</p> <p>Puheenjohtaja ehdotti, että toimitetaan nimenhuutoäänestys. Ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat jäsen Kirsi-Maria Jokisen ehdotusta äänestävät EI. Puheenjohtajan ehdotus äänestystavasta hyväksyttiin.</p> <p>Suoritetussa äänestyksessä</p>

Kaupunginvaltuusto	§ 34	15.04.2024
Opetuslautakunta	§ 94	01.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Esittelijän pohjaehdotus sai 0 JAA ääntä (-)

Jäsen Kirsi-Maria Jokisen ehdotus sai 13 EI ääntä (Mänkäri, Lehtinen, Pajulo, Pihakivi, Halkilahti, Hurve, Huttunen, Jokinen, Merivirta, Poikela, Salko, Seitz, Suominen)

Puheenjohtaja totesi, että päätökseksi tuli äänin 0 - 13 jäsen Kirsi-Maria Jokisen vastaehdotus.

Opetuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että lukioiden aamupalakokeilua jatketaan ja laajennetaan kaikkiin lukioihin. Lisäksi opetuslautakunta esittää, että se merkitsee valmistelun mukaisen vastauksen aloitteeseen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Tiedoksianto

Kaupunginhallitus

Tekninen lautakunta 02.10.2024 § 95
2487/00.02.50/2024

Valmistelija

opetusjohtaja Inkeri Lahti, inkeri.lahti@salon.fi, 02 778 4688, ravitsemis- ja puhtaanapitopäällikkö Anu Sorvari-Happonen, anu.sorvari-happonen@salon.fi, 02 778 5900, hyvinvointikoordinaattori Hilpi Tanska, hilpi.tanska@salon.fi, 02 778 2155, lehtori Fiia Lujasmaa, fiia.lujasmaa@salon.fi, 02 778 9712

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 4.12.2023 § 97 ”Vuoden 2024 talousarvio ja toiminnalliset tavoitteet, taloussuunnitelma vuosille 2024-2026 sekä investointiohjelma 2024–2028” tehtiin seuraava ponsiesitys:

”Kokoomuksen valtuustoryhmä esittää, että lukion aamupalakokeilua jatketaan yhdellä vuodella.

Perusteena jatkamiselle on lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen ja se, että pidemmän kokeilun myötä aikaansaatu tulosten ja vaikutusten kattava havainnointi olisi mahdollista verrattuna nyt tehtyyn lyhyeen kokeiluun, joka lähinnä osoitti sen, että järjestely ylipäänsä on toteuttavissa ja että sille on kysyntää. Tähän mennessä saatujen kokemusten perusteella on tunnistettu tarve lisähenkilöresurssille aamupalatarjoilun järjestelyihin, ja sen mahdollistamiseksi ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden toimintakuluihin esitetään lisättäväksi 20 000 euroa.

Aamupalakokeilun tulosten ja havaittujen vaikutusten pohjalta tullaan arvioimaan järjestelyn jatkamista huomioiden Salon kaikki lukiot.

Kaupunginvaltuusto
Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 34 15.04.2024
§ 94 01.10.2024
18.11.2024

Valtuutettu Simo Paassilta ehdotti Timo Lehden ja Jonna Nyysösen kannattamana ponsiesitystä: Salon lukiossa tehdyn aamupalakokeilun pohjalta tulee selvittää mahdollisuus aamupalan tarjoamiseen kaikissa Salon lukioissa.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana oli tehty kannatettu muutosehdotus, josta oli äänestettävä.

ÄÄNESTYS 2:

Puheenjohtaja esitti, että pohjaesitystä kannattavat äänestävät JAA ja Räikkeen muutosehdotusta kannattavat äänestävät EI.

Hyväksyttiin äänestystapa.

Suoritettuna äänestyksessä annettiin 40 JAA-ääntä ja 11 EI-ääntä, yhteensä 51 ääntä. Äänestysluettelo on tämän pöytäkirjan liitteenä. Puheenjohtaja totesi, että äänestyksen voitti kaupunginhallituksen pohjaesitys.

Valtuuston puheenjohtaja tiedusteli voiko kaupunginvaltuusto olla yksimielinen Paassillan ponsiesityksestä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti Paassillan ponsiesityksen.”

AAMUPALAKOKEILUN JATKAMINEN JA LAAJENTAMINEN

Ponnessa edellytetään, että aamupalatarjoilu selvitetään kaikkien Salon lukioiden osalta eli Salon, Halikon ja Perniön lukioiden osalta. Valtuustoaloitteessa on esitetty aamupalatarjoilua kolmesti viikossa eli maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin. Valmistelussa kustannukset on laskettu kolmen viikoittaisen aamupalan osalta. Aloitteessa on mainittu myös yläkoulujen aamupalatarjoilu, mutta valmistelussa on päädytty yläkoulujen osalta välipalatarjoilun selvittämiseen aamupalan sijaan kouluruokasuositukseen perustuen. Aloitteen valmistelussa on otettu huomioon lukiolaisten ja yläkoululaisten yhdenvertaisuus. Sekä yläkoululaisilla että lukiolaisilla on pitkiä koulumatkoja ja mahdollisesti pitkiä koulupäiviä. Näin ollen sekä lukiokoulutuksen opiskelijoiden että yläkoulun oppilaiden on tärkeää huolehtia riittävästä ravinnosta osana hyvinvointia.

Syksyn 2023 aamupalakokeilu Salon lukiossa

Salon lukiossa toteutettiin aamupalakokeilu lukion apulaisrehtorin, ravitsemispalvelujen lukion ruokapalveluvastaavan ja ravitsemistyöntekijän aloitteesta viime vuoden lopulla noin kahden kuukauden ajan. Lukio maksoi aamupalaan käytetyistä elintarvikkeista ravitsemispalveluille kaksi euroa/ asiakas. Olennaisin ja suurin kustannus oli tarvittava työvoima palkkoineen eli henkilöstökulut. Salon lukion aamupalatarjoilukokeiluun tarvittiin lisää henkilökuntaa astiahuoltoon. Aamupalakokeilun ajalle tämä

Kaupunginvaltuusto
Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 34 15.04.2024
§ 94 01.10.2024
18.11.2024

välttämätön työapu järjestyi maahanmuuton kotoutuskoulutuksesta, josta henkilöstökuluja ravitsemispalveluille ei muodostunut. Kaikki muut kulut ohjautuivat ravitsemispalveluille.

Kuten nuorisovaltuuston valtuustoaloitteesta selviää, aamupalakokeilu onnistui hyvin ja sen laajennuksen koetaan mm. lisäävän yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia ja täydentävän kaupungin strategista päämäärää elinvoimaisesta ja hyvinvoivasta Salosta. Lukion rehtori on raportoinut kokeilun sujuneen hyvin.

Valtakunnalliset ruokailusuositukset

Kouluruoan kehittämissuunnitelmassa välipalasta todetaan näin:

"Kouluruokailusuosituksen mukaan oppilaille tulisi lounaan lisäksi järjestää mahdollisuus maksuttomaan ja ravitsevaan välipalaan, jos koulun oppitunnit jatkuvat pidempään kuin kolme tuntia koululounaan jälkeen. Koulumatkat ja koulukuljetusten odotusajat pidentävät koulupäivää, ja se tulee ottaa huomioon ateria-aikojen ja välipalojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Kouluruokailusuosituksen mukainen välipala on osa opetuksen järjestämistä ja kouluaikaista ruokailua, jonka suunnittelussa ja toteutuksessa tulee noudattaa ravitsemussuositusten mukaisia periaatteita."

Salon lasten ja nuorten tilanne koulupäivän aterioiden osalta

Salon vuoden 2023 hyvinvointiraportissa todetaan mm. seuraavia asioita lasten ja nuorten aamupalan ja lounaan syömiseen liittyen: *"Vuoden 2023 kouluterveyskyselyn perusteella Salon 4.-5-luokkalaisten ja 8.-9.-luokkalaisten sekä toisen asteen opiskelijoiden ravitsemusterveyden haasteita edelleen ja yhä kasvavassa määrin ovat riittämätön aamupala, valikoiva tarjotun lounaan hyödyntäminen ja hyvinvointia edistävien välipalojen puuttuminen tai niiden korvaaminen ratkaisulla, joiden vaikutukset terveyteen mietittyvät.*

Kouluikäisten aamupalan väliin jättäminen tai koulussa jaksamisen kannalta riittämättömäksi jäävä aamiainen on perheiden vastuulla, mutta aamiainen toteutuu kodeissa vaihtelevasti. Aamupalan voimalla kuitenkin tehdään puolet koulupäivän työstä ja sen väliin jättäminen vaikuttaa monin tavoin keskittymiseen, työkykyyn ja mielialaan. Nuorten osuus, jotka eivät syö aamupalaa joka arkiamu, on 8-9 lk. tyttöjen osalta kasvanut (50 % > 54 %) ja saman ikäisten poikien osalta pienentynyt (43 % > 36 %) neljässä vuodessa. Sama huolestuttava kehitys on nähtävissä myös 4-5-luokkalaisissa, joista 34 % ei syö säännöllisesti aamupalaa ennen kouluun lähtöä, kun koko Suomessa osuus on 30 %. Aamupalan väliin jättävien lasten ja nuorten osuus on huolestuttavan suuri ja syömättömyys vaikuttaa negatiivisesti heidän jaksamiseensa ja mielialaansa.

Välipalan tarjoamisessa Salon kouluissa ei ole tällä hetkellä yhtenevää, suosituksia vastaavaa toimintamallia. Kouluruokailusuosituksen mukaan oppilaille tulisi lounaan lisäksi järjestää mahdollisuus maksuttomaan ja ravitsevaan välipalaan, jos koulupäivä matkoineen kestää yli kolme tuntia koululounaan jälkeen.

Kaupunginvaltuusto
Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 34 15.04.2024
§ 94 01.10.2024
18.11.2024

Kouluterveyskyselyssä ammattilaisten valmistaman ja kolmanneksen päivän ravintotarpeesta tarjoavan täysipainoisen aterian kaikki osat ilmoittaa nauttivansa vain harva koululainen. Lounaan syömisen osalta tilanne on kuitenkin aamupalan syömistä parempi ja koko Suomen lukuihin verrattaessa huomattavasti parempi. Koko Suomessa 8–9-luokkalaisista koululounasta ei syö päivittäin 38 % nuorista, kun Salossa vastaava luku on 22 %.

Salon lukioiden 1–2 luokkalaisten osalta vuoden 2023 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan aamupalaa jokaisena arki-aamuna ei syö 37,3 % nuorista, luku on kasvanut kahdella prosenttiyksiköllä vuodesta 2021. Pojista 40,3 % ja tytöistä 34,7 % jättää aamupaloja syömättä. Koululounasta ei jokaisena arkipäivänä syö 22,2 % lukiolaisista.

Kasvuikäisen ravitsemuksen vaikutukset koulutyöskentelyn onnistumiseen ja oppimiseen ovat merkittävät. Aamupalan ja koululounaan syömiseen liittyvä, hyvä ravitsemustila on selvässä yhteydessä koulunkäynnin mieluisuuden kokemiseen. Aamupalan, lounaan tai molempien aterioiden väliin jättäminen on yhteydessä opetuksen seuraamisen vaikeuksien, myöhästymisten, luvattomien koulupoissaolojen, sairauspoissaolojen ja koulu-uupumuksen kokemisen kanssa.

Perusopetuksen valmius välipalatarjoilujärjestelyihin ja -valvontaan

Mikäli välipalaa yläkoulussa tarjottaisiin, se pitäisi ensisijaisesti tarjota vain niille oppilaille, joiden koulupäivä koulumatkoineen jatkuu yli kolme tuntia lounaan jälkeen. Tällöin osassa yläkouluja oppilasmäärä mahtuisi koulun ruokalaan ja valvonta saadaan järjestettyä olemassa olevin resurssein. Kuitenkin esim. Moision koulussa välipalatarjoilu aiheuttanee muutoksia koulupäivän rakenteeseen. Välipalatarjoilua varten tarvitaan todennäköisesti lisää taukoja. Koulun ruokalaan mahtuu kerrallaan kolmasosa koulun oppilaista. Välipalaan tarvittavat tauot tulisivat keskelle iltapäivän taide- ja taitoaineiden sekä valinnaisaineiden tunteja. Liikuntatunnit järjestetään osittain muissa kuin koulun tiloissa, joten välipala pitäisi näissä tilanteissa pystyä ottamaan mukaan koululta. Opetushenkilöstöllä on jo nykytilanteessa paljon valvontoja oppituntien lisäksi. Välipalatarjoiluun liittyvät valvonnat lisäävät opettajien työmäärää. Maksuttoman välipalan tarjoaminen vain sellaisille oppilaille, joille se kouluruokasuositusten mukaan kuuluu, aiheuttaa myös toisenlaisen valvonnallisen haasteen. Valvojalla pitää olla ajantasaiset listat niistä oppilaista, jotka ovat oikeutettuja välipalaan, sillä välipalaan osallistuvat oppilaat vaihtuvat päivittäin. Mikäli välipalalle oikeutettuja oppilaita ei nimilistoilla valvota, saattaa välipalojen riittävyyden kanssa tulla haasteita.

Perusopetuksen rehtorit tunnistavat useita haasteita välipalan tarjoamiseen liittyen. Niistä keskeisimpinä ovat valvonnan järjestäminen, aikataululliset haasteet koulun työjärjestyksessä ja tilojen riittävyys.

Ravitsemispalveluiden valmius lukioiden aamupalatarjoiluun ja yläasteiden välipalatuotantoon

Kaupunginvaltuusto
Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 34 15.04.2024
§ 94 01.10.2024
18.11.2024

Nuorisovaltuuston valtuustoaloitteesta on laadittu laaja vaikutusten ennakkoarviointi, joka on esityslistan oheismateriaalina. Se on laadittu myöhemmin esitettävän toteuttamisvaihtoehto 1 mukaan. Lisäksi on laadittu lapsivaikutusten arviointi vaihtoehtoista 1 ja 2, jotka ovat esityslistan oheismateriaaleina.

Laaja vaikutusten ennakkoarviointi on tehty kolmesta eri näkökulmasta: asiakkaat, Salon kaupunki ja ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut ja yhdeksästätoista eri kohdasta eli 1. oppiminen, 2. terveys, 3. hyvinvointi, 4. yhteistyö, 5. oikeudenmukaisuus, 6. rohkeus, 7. vastuullisuus, 8. ystävällisyys, 9. kustannustehokkuus, 10. vaikuttavuus, 11. ennalta ehkäiseväisyys, 12. valmistuskeittiöt, 13. palvelu- ja jakelukeittiöt, 14. tilaus, 15. valmistus, 16. asiakaspalvelu, 17. tarjoilu, 18. astiahuolto ja hygienia ja 19. työhyvinvointi.

Arvioinnista selviää ja se todentaa edellä jo kerrottua pelkkää hyvää ja parempaa kehitystä, viihtymistä, terveyttä ja hyvinvointia. Haasteen sen sijaan asettaa ravitsemispalvelutuottajan prosessinäkökulma, sillä lisääntyvät palvelutyöt vaativat aina tekijät, aineet ja tarvikkeet.

Näkökulmasta ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut ja kohteesta prosessit: tilaus, valmistus, asiakaspalvelu, tarjoilu- ja astiahuolto ja hygienia selviää aloitteen merkittävin ja taloudellinen haaste eli ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden välttämätön lisätarve henkilökuntaan, aineisiin ja tarvikkeisiin määrärahoineen esitetyn ravitsemispalvelun onnistumiseksi. Kyseinen haaste on määritelty negatiiviseksi, sillä ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden henkilöstömäärät palkkakuluineen saatetaan katsoa liian suuriksi.

Aloite on valmisteltu kohdennettuna aamupalatarjoiluna Salon lukioon, Halikon lukioon ja Perniön lukioon kolme kertaa viikossa ja välipala viisi kertaa viikossa kaikkien yläasteiden oppilaille, joiden koulupäivä kuljetuksineen kestää yli kolme tuntia lounaan jälkeen.

Oheismateriaalista Ravun henkilökunnan lisätarve aamupala- ja välipalatarjoiluvaihtoehtoihin 05_2024, selviää aloitteiden vaatima ravitsemis- ja puhtaanapitohenkilökunnan lisätarve 24.2.2025 alkaen. Tarvittava henkilökunta palkattaisiin määräaikaisesti 31.12.2025 asti ja syksyn 2025 aikana selviäisi kokeilun mahdollinen jatko toistaiseksi, jolloin pidempiaikaisia vaikutuksia voidaan myös arvioida.

EU:n koulumaito- ja hedelmätuki

EU:n koulumaitotuen ja kouluhedelmätuen tavoitteena on lasten ja nuorten terveellisten ruokailutottumusten edistäminen. Kaupungin ravitsemispalvelut on jo vuosia ollut tuen piirissä ja tukea saattaa ohjautua jonkin verran mahdollisesta yläasteiden välipalatarjoilusta, mm. kotimaistista omenoista ja juureksista. Olennaista on, ettei kouluhedelmätukea saada tuotteista, jotka sisältävät sokeria, rasvaa, eikä suolaa, eikä näitä tuotteita saa lisätä, eikä tuotteista saa valmistaa ruokaa. Näin ollen kotimaisista omenoista ja pilkotuista vihanneksista ja juureksista saatetaan tukea saada.

Vaihtoehdot aamu- ja välipalatarjoilujen toteuttamiseksi

Kaupunginvaltuusto
Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 34 15.04.2024
§ 94 01.10.2024
18.11.2024

Vaihtoehto 1

Lukioiden aamupalalla tarjotaan kolmesti viikossa puuro hedelmäsoseen tms. kera, näkkileipä, levite ja maito/vesi ja servietti. Kahvia ei tarjota, mutta opiskelijakunta voi selvittää kahviautomaatin hankintaa ja sen tuloilla opiskelijakunta saattaa rahoittaa myös toimintaansa. Kahvittomuus laskee aamupalan hintaa ja vähentää astiahuoltotyötä.

Lukioiden aamupalan hintaa ei tarkoin pysty laskemaan. Syksyllä 2023, ravitsemispalveluita kuunnellen, nuorisovaltuuston ym. aloitteessa aamupalakokeilun hinnaksi arvioitiin 2.20 €/ asiakas ja aamupalalle osallistuivat miltei kaikki koulun opiskelijat. Kahvittoman puuroaamupalan hinta on 1.50 €/ asiakas ja Salon lukioissa aamupalalle voidaan arvioida osallistuvan yhteensä enintään 800 opiskelijan. Mikäli puuroaamupalatarjoilu menestyy yhtä hyvin kuin Salon lukion aamupalakokeilu, ohjautuu kouluvuoden kustannuksiksi noin 140 000,00 €. Yläkoulujen välipalatarjoilu on edullisempi, sillä kouluruokasuositusten mukaisesti se koostuu pestyistä hedelmistä, pestyistä ja pilkokuista juureksista ja vihanneksista, mielellään kotimaisista, näkkileivästä ja levitteestä, maidosta/vedestä ja ehkä harvoin kotimaisesta suklaajuomasta/ mehusta ja välipalakeksistä. Välipala tarjoillaan pääsääntöisesti jokaisena koulupäivänä.

Astiahuoltotyötä välipalasta ei ohjaudu paljoakaan sen sijaan biojätettä ja siivousta aiheutuu, koska ruokasalit täyttyvät ruokailijoista kaksi kertaa päivässä. Hygienia ja asiakkaiden terveysvaateet huomioiden ruokasalit pöytineen ja tuoleineen on puhdistettava niin koululounaan kuin välipalankin jälkeen.

Halvimman välipalavaihtoehdon arvioidaan olevan kotimaiset juurekset noin 15 senttiä/ oppilas ja kallein kotimainen suklaajuoma noin 1.50 €/ oppilas. Oppilaita yläkouluissa on noin 1728 ja mikäli puolet heistä osallistuu välipalalle päivittäin muodostuu vuosikustannukseksi noin 170 000,00 €.

Mikäli määrärahat kokeilulle myönnetään vuoden 2025 talousarvioon, voitaisiin kokeilu aloittaa tarvittavien rekrytointien jälkeen aikaisintaan hiihtolomaviikon jälkeen. Kokeilu kestäisi vuoden 2025 loppuun asti, tämän jälkeen arvioidaan kokeilun jatkoa.

Vaihtoehto 2

Lukioiden aamupalakokeilua ei jatketa siitä aiheutuvien kustannusten vuoksi. Lukiolaisille tarjotaan täysipainoinen koululounas. Opiskelijan muut päivän ateriat ovat opiskelijan itsensä ja hänen perheensä vastuulla olevia aterioita. Lukio tukee opiskelijan hyvinvointia ja perheen kasvatustyötä oppilaitoksen ja kodin välisellä yhteistyöllä. Lisäksi koulu tukee kouluyhteisön yhteisöllisyyttä muiden toimenpiteiden kuten koulussa järjestettävän Mitä kuuluu? – kahvilan toiminnalla.

Lukioiden aamupalakokeilua ei laajenneta yläkouluihin aamupala- tai välipalakokeiluna. Kokeilusta aiheutuu huomattavat kustannukset ja lisäksi siitä aiheutuu toiminnallisia haasteita koulun arkeen. Yläkouluikäisille tarjotaan täysipainoinen koululounas. Oppilaan muut päivän ateriat

Kaupunginvaltuusto	§ 34	15.04.2024
Opetuslautakunta	§ 94	01.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

kuuluvat perheen vastuulle. Koulu tukee perheen kasvatustyötä kodin ja koulun välisellä yhteistyöllä.

Opetuslautakunta käsittelee aloitetta kokouksessaan 1.10.2024.
Opetuslautakunnan päätös tuodaan tiedoksi kokouksessa.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Lukiolaisten hyvinvointi ja yhteisöllisyys ovat tärkeitä edellytyksiä opiskelujen onnistumiselle. Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä voidaan edistää monin eri tavoin. Näitä toimintatapoja on kuvattu ja suunniteltu lukioden työsuunnitelmissa. Samoin voidaan todeta myös yläkoululaisten osalta. Lukioden aamupalakokeilua ei jatketa, eikä yläkouluissa aloiteta välipalatarjoilua oppilaille.

Tekninen lautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee valmistelun mukaisen vastauksen aloitteeseen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Lehtinen Päivi ehdotti, että lukioden aamupalakokeilua jatketaan ja laajennetaan kaikkiin lukioihin. Ehdotusta kannatettiin. Hyväksyttiin yksimielisesti ehdotuksen mukaan.

Merkittiin, että Anna Härrä saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Tiedoksianto

Toimistopalvelut
Hallintoasiantuntija

Kaupunginhallitus 18.11.2024
2487/00.02.50/2024

Valmistelija

sivistyspalveluiden johtaja Pia Stoor, pia.stoor@salo.fi, 02 778 4001
tekninen johtaja Teemu Virtanen, teemu.virtanen@salo.fi; 02 778 7066

Valmistelussa on selvitetty mahdollisuutta aamupalan tarjoamiseen kaikissa Salon lukioissa sekä perusopetuksen valmiutta aamupala- ja välipalakokeiluun. Aloitteen valmistelussa on otettu huomioon lukiolaisten ja yläkoululaisten yhdenvertaisuus. Sekä yläkoululaisilla että lukiolaisilla on pitkiä koulumatkoja ja mahdollisesti pitkiä koulupäiviä. Lajivalmennuksen piirissä ovat sekä lukion että yläkoulujen oppilaat.

Lukiolaisten hyvinvointi ja yhteisöllisyys ovat tärkeitä edellytyksiä opiskelujen onnistumiselle. Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä voidaan edistää monin eri tavoin. Näitä toimintatapoja on kuvattu ja suunniteltu lukioden työsuunnitelmissa.

Lukiolaisten aamupalakokeilua ei jatketa eikä sitä laajenneta koskemaan kaikkia lukioita. Se ei kohtele yhdenvertaisesti lukiolaisia ja yläkoululaisia.

Kaupunginvaltuusto	§ 34	15.04.2024
Opetuslautakunta	§ 94	01.10.2024
Kaupunginhallitus		18.11.2024

Aamupala tuo myös kustannusvaikutuksia lisääntyvän ravitsemuspalvelujen henkilöstötarpeen vuoksi.

Lukiolaisille tarjotaan täysipainoinen koululounas. Opiskelijan muut ateriat ovat opiskelijan itsensä ja hänen perheensä vastuulla olevia aterioita.

Lukioiden aamupalakokeilua ei laajenneta yläkouluihin aamupala- tai välipalakokeiluna. Taloudellisten vaikutusten lisäksi siitä aiheutuu merkittäviä toiminnallisia haasteita koulun arkeen, joita ovat valvonnan järjestäminen, aikataulliset haasteet koulun työjärjestyksessä ja ruokailutilojen riittämättömyys.

Yläkouluikäisille tarjotaan täysipainoinen koululounas. Oppilaan muut päivän ateriat kuuluvat perheen vastuulle. Koulu tukee perheen kasvatustyötä kodin ja koulun välisellä yhteistyöllä.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus päättää, että lukioiden aamupalakokeilua ei jatketa eikä yläkouluissa aloiteta välipalatarjoilua oppilaille.</p> <p>Lisäksi kaupunginhallitus esittää edelleen kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee valmistelun mukaisen vastauksen aloitteeseen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.</p>
Päätös	
Tiedoksianto	Aloitteen tekijä Toimistopalvelut
Oheismateriaali	<p>Lapsivaikutusten arviointi, lukiolaisten aamupalatarjoilu ja yläkoululaisten välipalatarjoilu kokeiluna, vaihtoehto 1</p> <p>Lapsivaikutusten arviointi, lukiolaisten aamupalatarjoilu ja yläkoululaisten välipalatarjoilu kokeiluna, vaihtoehto 2</p> <p>Ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden henkilökunnan lisätarve aamupala- ja välipalatarjoiluvaihtoehtoihin</p> <p>Aamupalakokeilun laaja vaikutusten ennakoarviointi</p>

Kaupunginhallitus

18.11.2024

354

Vuoden 2025 talousarvio ja toiminnalliset tavoitteet, taloussuunnitelma vuosille 2025-2025 sekä investointiohjelma 2025-2029 Kaupunginhallitus 18.11.2024
3238/02.02.00.01/2024

Valmistelija

vs. talousjohtaja Maria Kulmala, maria.kulmala@salo.fi, 02 778 4017

Kuntalain 110 § mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt joulukuussa 2022 Salon kaupunkistrategian 2030 "Avaimet kaikkiin oviin". Vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmavuosien strategiset linjaukset perustuvat valtuuston hyväksymään uuteen kaupunkistrategiaan.

Salon kaupunkistrategia asettaa suuntaviivat vuoteen 2030. Strategiassa on kolme asetettua päämäärää: Elinvoimainen Salo, Hyvinvoiva Salo ja kestävä talouden Salo.

Elinvoimainen Salo on Suomen yritysystävällisin kaupunki, joka houkuttelee niin uusia asukkaita kuin yrityksiäkin. Lujittava elinvoima kumpuaa osaavista tekijöistä, monipuolisesta yrityskentästä, todellisesta yhteistyöstä, viihtyisästä keskustasta ja vireistä kylistä.

Hyvinvoiva Salo tarjoaa mahdollisuudet hyvään elämään, jatkuvaan oppimiseen, mielekkääseen vapaa-aikaan sekä sujuvaan ja turvalliseen arkeen. Hyvinvoiva Salo pitää huolta henkilöstöstään ja edistää asukkaidensa hyvinvointia yhdessä aktiivisten asukkaiden, yhdistysten ja muiden yhteisöjen kanssa.

Kestävän talouden Salossa verotulopohjaa vahvistavat menestyvät yritykset sekä muuttovoitto. Talouden tasapainoa edistävät kustannustehokkaat, vaikuttavat ja ennaltaehkäisevät palvelut. Salo toimii ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästi.

Talousarvion yhteydessä hyväksytään myös merkittävien ja strategisten konserniyhteisöjen tavoitteet, jotka on laadittu siten, että ne tukevat kaupunginvaltuuston asettamia strategisia tavoitteita.

18.11.2024

Vuoden 2025 talousarvion valmistelua on tehty jälleen suuren muutoksen edessä, kun vuoden 2025 alusta alkaen kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös perus- ja ansiopäivärahaa. Jatkossa työllisyyskehityksellä on entistä suurempi vaikutus kuntatalouteen ja siksi kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Vuoden 2023 alusta tapahtuneen sote-uudistuksen tarkoituksena oli helpottaa kuntien taloudellista tilannetta sosiaali- ja terveydenhuollon menojen siirryttyä hyvinvointialueiden vastuulle, mutta valtiovarainministeriön kuntatalouden painelaskelmassa luvut näyttävät varsin synkiltä. Kuntien tulojen ja menojen välillä on epätasapaino, joka syvenee muun muassa nopeasti kasvavien kustannusten, investointipaineiden sekä sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena. Lisäksi kunta-alaa haastaa työvoiman saatavuusongelmat.

Vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaan kaupungin taseen ylijäämä on 44,5 miljoonaa euroa. Talousarvioesitys vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2027 on esityslistan liitteenä.

Talousarvion toimintamenot ovat yhteensä 213 miljoonaa euroa ja toimintatuotot 78,5 miljoonaa euroa. Toimintakate on siten -134,4 miljoonaa euroa, kun se vuoden 2024 muutetussa talousarviossa on -123,9 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 muutettuun talousarvioon verrattuna toimintakulujen nousu on 13,0 miljoonaa euroa, josta ulkoisten menojen osuus on 12,0 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot ovat yhteensä 101,7 miljoonaa euroa eli 48 % kaikista toimintamenoista. Talousarvioesityksessä on varauduttu 2,5 % palkankorotuksiin. Henkilöstömenot nousevat 4,4 prosenttia eli 4,3 miljoonaa euroa vuoden 2024 muutettuun talousarvioon verrattuna. Palvelujen ostoihin on varattu 63 miljoonaa euroa eli 30 prosenttia kokonaismenoista. Palvelujen ostot nousevat vuoden 2024 muutettuun talousarvioon verrattuna 5,3 miljoonaa euroa eli 9,2 prosenttia.

Kunnallisvero on arvioitu kaupunginvaltuuston päättämän veroprosentin 8,1 pohjalta. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2025 yhteensä 116,5 miljoonaa euroa. Verotuloista kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan 89,3 miljoonaa euroa, yhteisöveron 9,8 miljoonaa euroa sekä kiinteistöveron 17,5 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksien arvioidaan olevan vuonna 2025 yhteensä 30,6 miljoonaa euroa, missä on kasvua kuluvan vuoden muutettuun talousarvioon verrattuna 5,1 miljoonaa euroa.

Alhaisesta lainmäärästä johtuen rahoituskuluihin on arvioitu hieman laskua verrattuna kuluvaan vuoteen. Vuosikate muodostuu positiiviseksi 12,6 miljoonaa euroa. Poistot on arvioitu 16,4 miljoonan euron tasolle. Talousarvio on noin -3,2 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Lautakunnat ovat esittäneet henkilöstösuunnitelmaan 28 uutta vakinaista tehtävää. Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä vuodelle 2025 uusia vakinaisia tehtäviä on 17, joista täysin uusia 1 kpl. Aiempien vuosien mukaisesti edellisen talousarviovuoden aikana vapautuneita tehtäviä tarkastellaan, minkä vuoksi henkilöstösuunnitelmassa esitetään perustettavaksi tehtäviä samalla, kun niitä esitetään lakkautettavaksi. Kaikki uudet vakinaiset tehtävät eivät ole täysin uusia, vaan joidenkin tehtävien taustalla saattaa olla aiempi sijaisuus, määräaikaisuus tai toisen tehtävän lakkautus.

Salon bruttoinvestoinnit vuonna 2025 ovat yhteensä 25,8 miljoonaa euroa, kun ne vuoden 2024 muutetussa talousarviossa ovat 22,9 miljoonaa euroa. Talousarvioehdotuksen perusteella lainamäärä olisi arvion mukaan 71,6 miljoonaa euroa eli 1.408 euroa/asukas. Arvio on laskettu siten, että siihen on otettu huomioon ennustettu velkamäärä vuoden 2024 lopussa lisättynä lainojen muutoksilla vuodelle 2025.

Yhteistoimintaelin on käsitellyt vuoden 2025 talousarvioesityksen 7.11.2024 ja merkinnyt sen tiedoksi. Henkilöstöjaosto on hyväksynyt kokouksessaan 25.10.2024 § 81 henkilöstösuunnitelman 2025 tehtäväkohtaiset palkat.

Talousarvion 2025 valmistelun yhteydessä palvelualueiden edellytettiin päivittävän oman toimintansa riskienhallintasuunnitelman. Palvelualueiden laatimat riskienhallintasuunnitelmat on käsitelty talousarvion yhteydessä lautakunnissa. Riskienhallintatyöryhmä on koostanut palvelualueiden laatimista riskienhallintasuunnitelmista kokonaiskuvan kaupunkitasoisista riskeistä. Kooste riskienhallintasuunnitelmista on esityslistan oheismateriaalina.

Oppimisympäristöselvitys

Kaupunginvaltuuston 24.2.2020 § 13 hyväksymässä oppimisympäristöselvityksessä linjattiin koulujen oppilasmääristä. Kaupunginhallituksen yksimieliseksi päätökseksi tuli, että jos oppilaiden lukumäärä alittaa kolme kertaa viiden vuoden aikana 42, niin kolmannen alituskerran jälkeen otetaan kantaa koulun jatkamisen tarkoituksenmukaisuuteen.

Ensimmäinen tarkastelukohta oli 20.9.2020. Tilastointipäivänä 20.9.2024 ilmenee, että muutamassa perusopetuksen koulussa täyttyy em. linjaus. Jatkossa nähdään tarkoituksenmukaisena selvittää linjausta, jossa esi- ja alkuopetus järjestettäisiin kylällä lähipalveluna oppilasmäärien laskiessa alle 42 oppilasta. Lähipalveluilla tarkoitetaan erillisen opetusyksikön perustamista, jossa opiskelevat esiopetuksen ja 1.-2. -luokkien oppilaat. Esiopetuksen oppilailla tulisi olla samassa yksikössä mahdollisuus täydentävään varhaiskasvatukseen. Ensimmäisen kerran tällainen tarkastelu valmistellaan päätöksentekoon vuoden 2026 talousarviovalmistelun yhteydessä.

Kaupunginhallitus

18.11.2024

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy vuoden 2025 talousarvion ja toiminnalliset tavoitteet, taloussuunnitelman vuosille 2025-2027 sekä investointiohjelman 2025-2029.

Lisäksi kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi ja esittää edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi, että selvitetään oppimisympäristöselvityksen linjausta, jossa esi- ja alkuopetus järjestettäisiin kylällä lähipalveluna oppilasmäärien laskiessa alle 42 oppilaan, esittelytekstissä ilmenevin perusteluin.

Päätös

Tiedoksianto

Toimistopalvelut
Talouspalvelut

Liitteet

Liite 22 Talousarvio vuodelle 2025, kaupunginjohtajan ehdotus

Oheismateriaali

Salon kaupungin riskienhallintasuunnitelmat

Kaupunginhallitus

18.11.2024

355**Kaupunginhallituksen edustajien raportti lautakuntien ja muiden kaupunkiyhteisöjen kokouksista**

Kaupunginhallitus 18.11.2024

Lautakuntiin ja kaupungin muihin yhteisöihin kaupunginhallituksen edustajiksi nimetyt jäsenet selostavat lautakunnissa ja yhteisöissä käsiteltyjä keskeisimpiä asioita.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä kokouksessa kuullut raportit tiedoksi.

Päätös

Kaupunginhallitus

18.11.2024

356

Viranhaltijapäätökset

Kaupunginhallitus 18.11.2024

Toimielimen kokousjärjestelmään on julkaistu ajalla 24.10.– 13.11.2024 tehdyt viranhaltijapäätökset.

Toimielimellä on oikeus ottaa käsiteltäväkseen asia, jossa alempi viranomaisen on tehnyt päätöksen. Otto-oikeudesta säädetään kuntalain 92 §:ssä.

Hallintosäännön 51 §:n mukaan asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai kaupunginjohtaja.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että se ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan liitteessä esitettyihin viranhaltijoiden päätöksiin.

Päätös

Liitteet

Liite 23 Viranhaltijapäätösluettelo ajalta 24.10. - 13.11.2024, kaupunginhallitus 18.11.2024

Kaupunginhallitus

18.11.2024

357

Lauta- ja johtokuntien pöytäkirjat

Kaupunginhallitus 18.11.2024

Kaupunginhallitukselle esitellään seuraavat oheismateriaalina olevat lauta- ja johtokuntien pöytäkirjat:

Henkilöstöjaosto	25.10.2024
Elinvoimajaosto	29.10.2024
Liikelaitos Salon Veden johtokunta	5.11.2024
Rakennus- ja ympäristölautakunta	6.11.2024

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että se ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan edellä esitettyihin toimielinten päätöksiin.

Päätös

Oheismateriaali

Pöytäkirja, Rakennus- ja ympäristölautakunta 6.11.2024
Pöytäkirja, Liikelaitos Salon Veden johtokunta 5.11.2024
Pöytäkirja, Elinvoimajaosto 29.10.2024
Pöytäkirja, Henkilöstöjaosto 25.10.2024

Kaupunginhallitus

18.11.2024

358**Tiedoksi tulleet asiat**

Kaupunginhallitus 18.11.2024

Toimielimelle tuodaan tiedoksi seuraavat asiat:

Ympäristölupa-asia, AVI, Santasaari-Kokkilan yleisen kulkuväylän turvalaitteen näkymistä haittaavan esteen poistaminen, Salo (ESAVI/11875/2024).

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Oheismateriaali

Ympäristölupa-asia, AVI, Santasaari-Kokkilan yleisen kulkuväylän turvalaitteen näkymistä haittaavan esteen poistaminen, Salo (ESAVI/11875/2024)